

ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE A.D. NIKŠIĆ

**IZVJEŠTAJ
O POSLOVANJU ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE A.D. NIKŠIĆ
ZA 2008.GODINU**

Nikšić, maj 2009. godine

SADRŽAJ

1. O PREDUZEĆU UOPŠTE	3
2. ORGANIZACIONA STRUKTURA PREDUZEĆA	4
3. MISIJA I STRATEGIJA DRUŠTVA	5
3.1. MISIJA	5
3.2. VIZIJA	5
3.3. CILJEVI.....	5
3.4. STRATEGIJE.....	6
4. ELEKTROENERGETSKI SEKTOR U CRNOJ GORI	7
5. PRAVNI OKVIR	10
5.1. ZAKON O ENERGETICI.....	10
5.2. SPORAZUM O FORMIRANJU ENERGETSKE ZAJEDNICE.....	12
6. RESTRUKTURIRANJE ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE AD NIKŠIĆ	14
7. DOKAPITALIZACIJA DRUŠTVA	15
8. OSTVARENJE ELEKTROENERGETSKOG BILANSA	17
8.1. UVODNE NAPOMENE.....	17
8.2. POKAZATELJI OSTVARENJA ELEKTROENERGETSKOG BILANSA	18
8.2.1. <i>Proizvodnja</i>	18
8.2.2. <i>Potrošnja</i>	19
8.2.3. <i>Nabavka električne energijr</i>	20
8.2.4. <i>Isporuka električne energijr</i>	21
8.2.5. <i>Tranzit</i>	22
8.2.6. <i>Gubici</i>	22
8.2.7. <i>Akumulacije</i>	23
8.2.8. <i>Ugalj i mazut</i>	24
9. POGONSKA SPREMNOST I ODRŽAVANJE OBJEKATA	25
9.1. PROIZVODNI OBJEKTI	25
9.1.1. <i>HE "Peručica"</i>	25
9.1.2. <i>HE "Piva"</i>	26
9.1.3. <i>TE "Pljevlja"</i>	27
9.2. PRENOSNI OBJEKTI	27
9.2.1. <i>Dalekovodi</i>	27
9.2.2. <i>Trafostanice</i>	28
9.2.3. <i>Intervencije</i>	29
9.3. DISTRIBUTIVNI OBJEKTI	29
10. NAPLATA POTRAŽIVANJA ZA ISPORUČENU ELEKTRIČNU ENERGIJU	31
10.1. NAPLATA POTRAŽIVANJA OD DIREKTNIH POTROŠAČA.....	31
10.2. NAPLATA POTRAŽIVANJA OD DISTRIBUTIVNIH POTROŠAČA.....	31
11. DIREKCIJA DRUŠTVA – ZAJEDNIČKE FUNKCIJE	32
11.1. RAZVOJNA ISTRAŽIVANJA	32
11.2. PROJEKTI BIRO	33
11.3. CENTAR ZA INFORMACIONO KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE.....	33
11.4. UVOĐENJE I UNAPREĐENJE SISTEMA KVALITETA I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	33
12. ELEKTROGRADNJA	33
13. KADROVSKA POLITIKA	34
14. FINANSIJSKO POSLOVANJE	35
14.1. UVODNE NAPOMENE.....	35
14.2. FINANSIJSKI ISKAZI	36

14.3. PRIHODI.....	37
14.3.1. Prihod od prodaje električne energije	37
14.3.2. Ostali poslovni prihodi	37
14.3.3. Finansijski prihodi.....	38
14.3.4. Ostali prihodi.....	38
14.4. RASHODI	38
14.4.1. Troškovi nabavke električne energije iz uvoza	38
14.4.2. Trošak goriva za proizvodnju el. energije	39
14.4.3. Godišnji trošak zarada i ostalih ličnih primanja.....	39
14.4.4. Troškovi rezervnih dijelova i materijala.....	40
14.4.5. Trošak usluga trećih lica	41
14.4.6. Trošak tekućih bankarskih, telekomunikacionih, poštanskih, usluga osiguranja i usluga imaoaca licenci	42
14.4.7. Trošak poreza na imovinu i obaveznih doprinosa (naknada).....	42
14.4.8. Ostali troškovi.....	42
14.4.9. Ostali troškovi (Rezervisanje iz prethodnih god.).....	42
14.4.10. Amortizacija.....	42
14.4.11. Finansijski rashodi	43
14.4.12. Vanredni rashodi	43
14.4.13. Troškovi za zaštitu životne sredine	43
14.4.14. Nab. el. energije - EPS (konsolidovani saldo).....	43
14.5. POREZ NA DOBIT.....	43
PRILOG.....	44

1. O PREDUZEĆU UOPŠTE

Elektroprivreda Crne Gore A.D. – Nikšić, je jedino preduzeće u Crnoj Gori koje se bavi proizvodnjom, prenosom, distribucijom i snabdijevanjem električnom energijom i raspolaže kapacitetima za proizvodnju električne energije ukupno instalisane snage 867 MW, od čega 657 MW (76%) u hidroelektranama i 210 MW (24%) u Termoelektrani «Pljevlja».

Elektroprivreda Crne Gore je registrovana:

- Kao privredno društvo kod Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici po br 4-40330 (posljednji uložak 022),
- Kao emitent hartija od vrijednosti kod Komisije za hartije od vrijednosti pod brojem 283,
- Kao nosilac šest licenci za obavljanje elektroenergetske djelatnosti kod Regulatorne agencije a energetiku pod br. od L-E-001 do L-E-006.

Osnovni kapital Elektroprivrede Crne Gore iznosi 991.884.418,74 Eura i podijeljen je na 113.887.961 akcija. Nominalna vrijednost pojedinačne akcije iznosi 8,7093 Eura. Sve akcije društva su obične akcije (klasa C) u dematerijalizovanom obliku.

Sjedište Društva je u Nikšiću, ul.Vuka Karadžića broj 2.

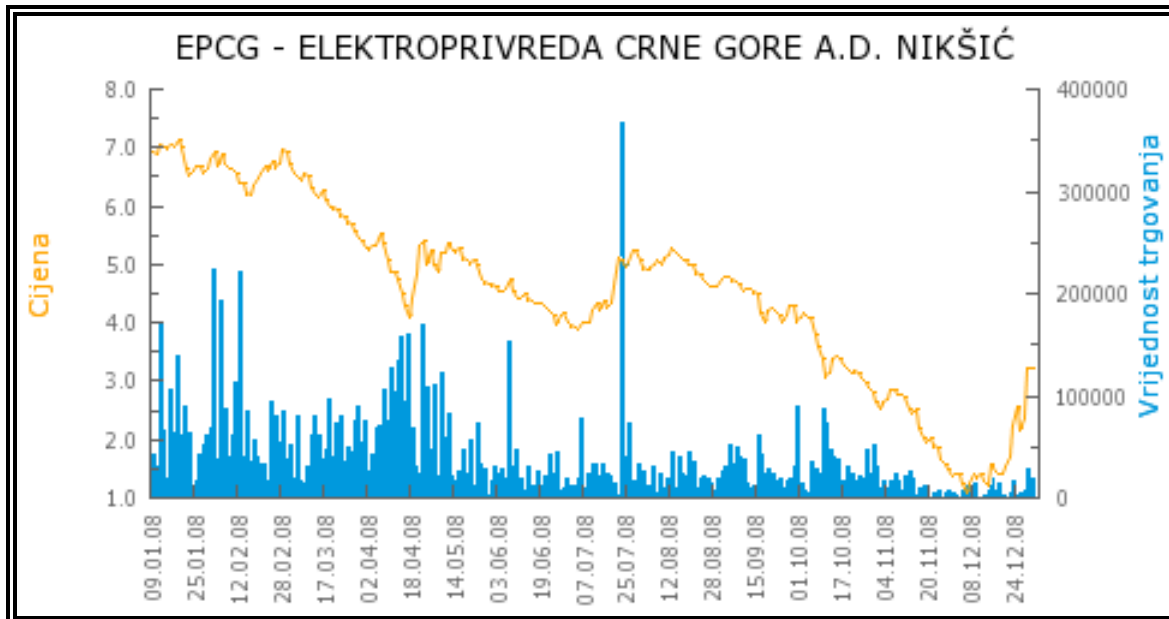
EPCG obavlja djelatnosti propisane Zakonom o energetici, licencama u elektroenergetskom sektoru i Statutom i to:

- proizvodnja električne energije,
- prenos električne energije,
- distribucija električne energije,
- snabdijevanje električnom energijom,
- kupoprodaja električne energije,
- operator prenosne mreže,
- operator distributivne mreže,
- operator tržišta električne energije i
- izgradnja i održavanje elektroenergetskih objekta.

Ove djelatnosti registrovane pod šifrom 40101 obavljaju se u unutrašnjem i međunarodnom prometu na osnovu odgovarajućih licenci, odnosno odobrenja Regulatorne agencije za energetiku.

Djelatnosti EPCG su od javnog interesa i obavljaju se na način koji obezbjedjuje uredno i kvalitetno razdvajanje potreba crnogorskog konzuma, profitabilnost poslovanja, efikasnost upravljanja i ostvarivanja dobrih poslovnih odnosa sa svim partnerima.

U periodu januar – decembar 2008 godine ostvaren je ukupan promet akcija Elektroprivrede u iznosu od 10.101.273 Eura. Minimalna cijena akcije ostvarena je 4.12.2008. godine i iznosila je 0,9700 Eura, dok je maksimalna cijena ostvarena 9.01.2008. godine a iznosila je 7,3990 Eura.

Izvor: NEX Montenegro berza

2. ORGANIZACIONA STRUKTURA PREDUZEĆA

Organizacionu strukturu Preduzeća čine funkcionalne i organizacione cjeline:

- FC Proizvodnja,
- FC Prenos,
- FC Distribucija,
- FC Snabdijevanje,
- OC Direkcija Društva i
- OC Elektrogradnja.

Funkcionalna cjelina Proizvodnja organizovana je u:

- Direkciju proizvodnje;
- HE "Perućica";
- HE "Piva";
- TE "Pljevlja"

Funkcionalna cjelina Prenos organizovana je u:

- Direkciji Prenosa;
- Nacionalni dispečerski centar;
- Elektroprenos;
- Operator tržišta

Funkcionalna cjelina Distribucija organizovana je u:

- Direkciji Distribucije
- 16 Elektrodistribucija sa sjedištem u Baru, Budvi, Bijelom Polju, Beranama, Kolašinu, Kotoru, Mojkovcu, Nikšiću, Pljevljima, Rožaju, Tivtu, Podgorici, Ulcinju, Herceg Novom, Žabljaku i Cetinju.

Funkcionalna cjelina Snabdijevanje organizovana je u:

- Sektor za trgovinu električnom energijom;

- Sektor za naplatu;
- Sektor za ekonomske poslove;
- Sektor za pravne, kadrovske i opšte poslove.
- Služba za ICT;
- Centar za kontakte sa kupcima;
- 16 Snabdijevanja sa sjedištem u Baru, Budvi, Bijelom Polju, Beranama, Kolašinu, Kotoru, Mojkovcu, Nikšiću, Pljevljima, Rožaju, Tivtu, Podgorici, Ulcinju, Herceg Novom, Žabljaku i Cetinju.

Organizaciona cjelina Direkcija Društva je organizovana u

- Sektor za ekonomske poslove;
- Sektor za pravne, kadrovske i opšte poslove;
- -Sektor za korporativno planiranje,
- Sektor za razvoj i inženjering;
- Centar za informaciono komunikacione tehnologije;
- Centar za sistem kvaliteta i zaštitu životne sredine;
- Centar za odnose s javnošću;
- Društveni standard.
- Služba za komercijalne poslove.

Organizaciona cjelina Elektrogradnja je organizovana u:

- Direkciji Elektrogradnje;
- Sektor za tehničke poslove ;

3. MISIJA I STRATEGIJA DRUŠTVA

3.1. Misija

Misija Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić je: kontinuirana proizvodnja u postojećim kapacitetima, rehabilitacija postojećih kapacitetam sigurno i pouzdano snabdijevanje kupaca kvalitetnom električnom energijom i nediskriminatoran pristup mrežnom sistemu.

3.2. Vizija

Vizija preduzeća je da postane savremeno koncipirana profitabilna kompanija koja obezbeđuje visok stepen sigurnosti u snabdevanju potrošača električnom energijom.

3.3. Ciljevi

Osnovni ciljevi EPCG za 2008. godinu bili su:

- Dosledno ostvarivanje Elektroenergetskog bilansa Republike uz maksimalno korišćenje raspoloživih proizvodnih resursa;
- Pravno izdvajanje Prenosa;
- Realizacija planiranih investicionih aktivnosti i učešće u izgradnji novih proizvodnih objekata;

- Početak procesa dokapitalizacije
- Unapređenje energetske efikasnosti i efikasnosti poslovanja (smanjenje svih vidova potrošnje, racionalizacija radne snage i dr.);
- Integrisanje u regionalno tržište električne energije;
- Obezbeđenje materijalne i socijalne sigurnosti zaposlenih u skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom i Osnovama socijalnog programa.

3.4. Strategije

U cilju efikasne realizacije misije i vizije poslovanja Elektroprivrede postavljeni su jasni ciljevi za četiri ključne oblasti i to:

- Tehnika,
- Finansije,
- Ljudski resursi i
- Potrošači.

U narednoj tabeli dat je pregled konkretnih ciljeva.

Oblasti rada	Ciljevi
Tehnika	Raditi na rekonstrukciji i razvoju proizvodnih i distributivnih kapaciteta
	Nadograditi održavanje (uvodjenjem planiranog i preventivnog održavanja)
	Raditi na daljem uvodjenju daljinskog upravljanja elektroenergetskim postrojenjima
	Raditi na uvodjenju modernih IT sistema, kao i na savremenom telekomunikacionom sistemu
	Uvesti nove tehnologije kako bi se poboljšali parametri sistema (bezbednost, raspoloživost, smanjenje gubitaka)
Finansije	Steći finansijsku nezavisnost
	Ostvariti realnu cijenu usluge (tarifa)
	Održavati kontinuitet ulaganja
	Efikasno upravljati likvidnošću
	Raditi kao efikasno i profitabilno preduzeće
Ljudski resursi	Pozitivna selekcija i optimizacija broja zaposlenih
	Omogućiti stalnu edukaciju i obuku
	Ovladati veštinama i znanjima potrebnim za nove aktivnosti u novoj ulozi kompanije
	Uvesti savremeni sistem nagrađivanja zaposlenih
Potrošači	Bez diskriminacije
	Transparentnost rada
	Poverljivost osetljivih komercijalnih informacija
	Obezbeđivanje efikasnog reagovanja na zahtijev korisnika

4. ELEKTROENERGETSKI SEKTOR U CRNOJ GORI

Proizvodnja

Elektroprivreda Crne Gore posjeduje instalisani kapacitet od 867 MW koji uključuje hidro elektrane i termoelektranu na ugalj. Pregled proizvodnog kapaciteta u Crnoj Gori dat je u slijedećoj tabeli:

HE Perućica	307 MW
HE Piva	342 MW
TE Pljevlja	210 MW
Male hidroelektrane	8 MW

HE Perućica

HE Perućica je najstarija crnogorska hidroelektrana kojom upravlja EPCG. Puštena je u pogon 1960. godine. Ima sedam agregata, ukupne instalisane snage od 307 MW (maksimalna dozvoljena snaga 285 MW). Prema organizacionoj strukturi kompanije, sedam malih hidroelektrana pripadaju HE Perućici i u njima postoji 11 agregata ukupne instalisane snage od 8 MW očekivane prosečne proizvodnje 21 GWh. HE Perućica koristi vode sliva reke Gornja Zeta i vode koje otiču u Nikšićko Polje. Ovi tokovi imaju izuzetno povoljan pad na kratkom rastojanju između Nikšićkog Polja i Bjelopavličke ravnice i koriste se za proizvodnju električne energije u HE Perućica.

HE Piva

HE Piva je akumulaciono pribransko postrojenje sa jednom od najvećih betonskih lučnih brana u svetu. HE Piva je puštena u pogon 1976. godine. Ukupna instalisana snaga je 342 MW a očekivana godišnja proizvodnja je 760 GWh. Postoji dugoročni ugovor o saradnji između EPCG-a i EPS-a koji reguliše rad ove elektrane. Dugoročni ugovor između EPS-a i EPCG-a je potpisan 1991. godine i važi 25 godina.

TE Pljevlja

Lokacija TE Pljevlja je na putu Pljevlja-Đurđevića-Tara-Žabljak, u blizini rudnika uglja Borovica, koji je bio njen glavni izvor goriva. Elektrana se nalazi na 760 m nadmorske visine, sa 250 m visokim dimnjakom. Rijeka Vrežnica je u blizini sa regulisanim koritom rijeke. Snabdijevanje termoelektrane vodom za hlađenje i druge potrebe vrši se iz akumulacije Otilovići, koja ima 18 miliona m³. Ova TE počela je sa radom 1982. godine. Sastoji se od jednog agregata instalisane snage 210 MW. Izvorno, kapaciteti elektrane su planirani za dva bloka, svaki od 210 MW. Dimnjak i prostor za ugalj su dizajnirani u te svrhe.

Prenos

Prenosna mreža unutar elektroenergetskog sistema Crne Gore sastoji se od vodova, transformatorskih stanica i ostale opreme naponskih nivoa 400 kV, 200 kV i 110 kV i obuhvata:

- 31 (tridesetjedan)DV 110 kV ukupne dužine 654,30 km uključujući i treći vod Podgorica 2 –KAP koji je završen, ali nije stavljen u pogon zbog problema oko imovinsko – pravnih odnosa ;
- 7 (sedam) dalekovoda 220 kV ukupne dužine 348,10 km bez odcjepa sa DV-a Podgorica 1 – Pljevlja 2, za TS 220/110/35 kV Mojkovac u dužini od 2.3 km i
- 4 (četiri) dalekovoda 400 kV ukupne dužine 255km.

U Elektroenergetskom sistemu se nalazi 19 (devetnaest) prenosnih trafostanica i to :

- 1 trafostanica napona 400/220/110Kv;
- 1 trafostanica 400/110 kV;
- 3 trafostanice 220/110/ kV;
- 12 trafostanica 110/35 kV;
- 2 trafostanice 110/10 kV.

Vodovi 400 kV su izgrađeni između 1982 i 1983. godine, vodovi 220 kV su izgrađeni između 1961 i 1982. godine, dok su vodovi 110 kV izgrađeni od 1956. godine (zadnji je izgrađen 2004. godine). Na teritoriji Crne Gore nalazi se 2 transformatorske stanice 400/x kV (jedna 400/200 kV i jedna 400/110 kV), 4 transformatorske stanice 200/110 kV i 17 transformatorskih stanica 110/x kV (15 TS 110/35 kV i 2 TS 110/10 kV). Postoji 19 transformatorskih stanica povezanih na prenosnu mrežu Crne Gore (isključujući podstanicu u HE Perućica, te podstanice koje poseduje Železnica) sa ukupno instalisanom snagom od 2.950 MVA, sa udelom od 1.400 MVA (47,5%) u transformatorima 400/x kV (400/220 kV i 400/110 kV), 575 MVA (19.5%) u podstanicama 220/110 kV i 975 MVA (33% u podstanicama 110/x kV). Većina podstanica je sagrađena između 1950. godine i 1980. godine. Prenosna mreža Crne Gore karakteristična je po uglavnom radijalnoj strukturi na sva tri naponska nivoa, paralelnim 400kV i 220kV vodovima nejednakih prenosnih moći radi čega ispadi u 400kV mreži mogu uzrokovati preopterećenja delaova 220kV mreže, i dobroj povezanosti sa susjednim elektroenergetskim sistemima Srbije, Kosova, Bosne i Hercegovine i Albanije. Na području Kosova ostvarena je jedna 400 kV veza (Ribarevine – Kosovo B), sa Srbijom dve 220 kV veze (Pljevlja 2 – Bajina Bašta i Pljevlja 2 – Požega) i jedna 110 kV veza (Pljevlja 1 – Potpeć/Višegrad). Na području Bosne i Hercegovine ostvarena je jedna 400 kV veza (Podgorica 2 – Trebinje), dve 220 kV veze (HE Perućica – Trebinje i HE Piva – Sarajevo), dve 110 kV veze (Herceg Novi – Trebinje i Vilusi/Nikšić – Bileća). Veza s Albanijom trenutno je ostvarena na 220 kV naponskom nivou (Podgorica 1 – Vau Dejes), a uskoro će se uspostaviti i 400 kV veza (Podgorica 2 – Tirana/Elbasan, vod u izgradnji s očekivanim ulaskom u pogon 2009. godine). Snažna povezanost prenosne mreže Crne Gore sa okolnim sistemima dodatno osigurava elektroenergetski sistem Crne Gore i omogućava značajne razmjene između sistema u okruženju.

Distribucija

Distributivna mreža je deo elektroenergetskog sistema, koji služi za dovođenje električne energije od prenosne mreže ili elektrana priključenih na distributivnu mrežu do potrošača priključenih na distributivnu mrežu i raspolaže sa vodovima u ukupnoj dužini od **18 556 km**, sa sledećom naponskom strukturom :

- nadzemni vodovi 35 kV u dužini od 1.029 km
- kablovski vodovi 35 kV u dužini od 49 km
- nadzemni vodovi 10 kV u dužini od 3.544 km

- kablovski vodovi 10 kV u dužini od 998 km
- nadzemni vodovi 0,4 kV u dužini od 11.542 km
- kablovski vodovi 0,4 kV u dužini od 1.394 km

Karakteristike mreže su::

- Broj TS 35/10 kV: 87
- Instalirana snaga TS 35/10 kV: 685.3 MVA
- Broj TS 35/0,4 kV, mTS 35/06 kV: 24
- Instalirana snaga TS 35/04 i 35/06 kV: 29.20 MVA
- Broj TS 10/0,4 kV: 1.781 kom.
- Broj STS 10/04 kV: 1.981 kom.

Zbog jednostavnosti i funkcionalnog razdvajanja elemenata distribucijske mreže, definisane su primarna i sekundarna SN distributivna mreža. Uopšteno su tipične vrijednosti primarnih distributivnih napona 35 kV i 30 kV te ponegde 50 kV, a tipične vrijednosti sekundarnih distributivnih napona 10 kV i 20 kV te ponegde 6 kV. U distributivnoj mreži Crne Gore trenurno od navedenih naponskih raspona postoje samo 35 kV i 10 kV. Sekundarna distributivna mreža srednjeg napona je veza prema mreži niskog napona i obuhvata SN/NN transformatorske stanice i SN vodove iz polja u transformatorskim stanicama VN/SN i primarnim distributivnim transformatorskim stanicama SN/SN. Dakle, sekundarnu distributivnu mrežu čine SN vodovi, gotovo isključivo u radijalnom pogonu, vrlo često bez mogućnost dvostranog napajanja i najčešće bez komponenata relejne zaštite koji bi mogli da vrše selektivno isključivanje dijelova mreže. Sekundarna distributivna mreža srednjeg napona je, kao veza prema mreži niskog napona, obavezni deo svake distributivne mreže. Za razliku od nje, primarna distributivna mreža srednjeg napona kao veza između mreže visokog napona i sekundarne distributivne mreže srednjeg napona nije nužno potrebna, jer je moguća i sve češće primjenjivana direktna transformacija VN/SN. Za razliku od sekundarne distributivne mreže srednjeg napona, u primarnoj je ugrađena relejna zaštita na gotovo svakom elementu mreže (vodu, odnosno transformatorskoj stanici) pa je vrlo često osigurana spremnost pogona prema (N-1) kriterijumu, odnosno dvostrano napajanje transformatorskih stanica SN/SN. Čak iako to nije slučaj, dostupnost je veća u odnosu na sekundarnu SN distributivnu mrežu na račun uticaja ispada bilo kog elementa koji je drastično niži, jer jedna SN stanica služi za napajanje samo jedne ili, retko dve SN/SN transformatorske stanice, a ne desetine SN/NN transformatorskih stanica kao naprimer dužinom izvan grada SN vodova.

Snabdijevanje

Ukupan broj potrošača u Crnoj Gori iznosi 322,420.

5. PRAVNI OKVIR

Osnovni pravni dokument za energetskektor u Crnoj Gori jeste Zakon o energetici ("Sl. list RCG" br. 39/03). Zakon o energetici je u velikoj meri uskladjen sa Direktivama Evropske unije 2003/54/EC. U oktobru 2005. godine Crna Gora je potpisala Sporazum o formiranju energetske zajednice, i preuzela obavezu da uskladi zakone, propise i administrativna pravila sa Direktivama Evropske unije. Trenutno je u procesu pripreme novi zakon o energetici čije se usvajanje očekuje sredinom 2009. godine

5.1. Zakon o energetici

Skupština Republike Crne Gore, u okviru programa ekonomskih reformi, 26 juna 2003. godine je usvojila novi Zakon o energetici koji daje vodeće principe, uloge i odgovornosti glavnih učesnika u energetskektor.

Glavne novine koje donosi zakon su:

- Razdvajanje vertikalno integrisanog elektroenergetskog subjekta,
- Regulisani pristup trećih lica prenosnoj mreži i
- Uspostavljanje nezavisne Regulatorne agencije.

Razdvajanje vertikalno integrisanog elektroenergetskog subjekta

Sam proces razdvajanja jedinstvenog elektroenergetskog subjekta nije detaljno obarađen Zakonom o energetici RCG i tretira se samo u Članu 22.

Funkcionalno razdvajanje postojećeg integrisanog elektroenergetskog subjekta izvršiće se najkasnije u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Funkcionalno razdvajanje obuhvata:

1. Razdvajanje računa, tako da vertikalno integrisani elektroenergetski subjekat mora razdvojiti račune u internom računovodstvu za aktivnosti koje se odnose na funkcije proizvodnje, prenosa, distribucije i snabdijevanja. Ukoliko subjekat obavlja druge aktivnosti koje se ne odnose na energetiku, one se moraju računovodstveno voditi odvojeno kao da su posebni subjekti. Vertikalno integrisani elektroenergetski subjekat mora objaviti odvojen bilans stanja, bilans uspjeha, izvještaj o protoku gotovine i sve ostale izvještaje, za svaku funkciju unutar energetskektor u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji;

2. Razdvajanje upravljanja, tako da je svakodnevno upravljanje jednom energetskektor djelatnošću (funkcijom) nezavisno od komercijalnih interesa vertikalno integrisanog elektroenergetskog subjekta u bilo kom trenutku sve dok ta funkcija nije pravno razdvojena od te druge funkcije. To znači da menadžeri iz jedne funkcije ne mogu biti u odboru direktora vertikalno integrisanog elektroenergetskog subjekta i da svi zaposleni treba da budu dodijeljeni samo jednoj funkciji u energetskektor subjektu;

3. Razdvajanje informacija, komercijalno osjetljive informacije o poslovanju trećih lica koje su dostupne u jednoj djelatnosti se ne razmjenjuju sa ostalim djelovima vertikalno integrisanog energetskektor subjekta. Ovakvo razdvajanje se postiže primjenom internog kodeksa ponašanja, koji moraju poštovati svi zaposleni u jednom subjektu.

Pravno razdvajanje energetskektor subjekta se može desiti bilo kada nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Regulisani pristup trećih lica prenosnoj mreži

Obezbjedeње slobodnog pristupa prenosnoj mreži predstavlja osnovni uslov za otvaranje tržišta. U Crnoj Gori je, kao i svim zemljama članicama EU kao model pristupa prenosnoj mrezi izabran je regulisani pristup trećih lica,

Uspostavljanje nezavisne Regulatorne agencije

Nakon usvajanja zakona o energetici u januaru 2004. godine započela je sa radom Regulatorna agencija za energetiku RCG kao nezavisno tijelo sa osnovnim zatakom regulisanja elektroenergetskog sektora u Crnoj Gori. Organi agencije su:

- o Odbor agencije,
- o Direktor agencije

Poslovi agencije definisani su Članom, 12.Zakona

- (1) Agencija vrši nadzor nad radom i poslovanjem energetskih subjekata i ima pravo da traži potrebne informacije radi obezbjeđenja izvršavanja obaveza iz ovog zakona.
- (2) Agencija obavlja slijedeće poslove:
- 1) donosi i objavljuje pravila i propise potrebne za:
 - izvršavanje obaveza iz ovog zakona;
 - izvršavanje i sprovođenje energetske politike;
 - reviziju i odobrenje svih tržišnih pravila, kodeksa mreže, uslova i ro-kova za priključenje i pristup mrežama;
 - 2) izdaje licence za obavljanje djelatnosti, interkonekciju postrojenja energetskeg sektora, mreža i opreme za proizvodnju, prenos, distribuciju, snabdijevanje i prodaju energije;
 - 3) izdaje ovlaštenja za izgradnju novih ili rekonstrukciju postojećih proizvodnih kapaciteta;
 - 4) utvrđuje tarife i cijene u skladu sa uslovima iz ovog zakona i opštih akata;
 - 5) izdaje naloge subjektima u energetskom sektoru u skladu sa uslovima iz ovog zakona i opštih akata;
 - 6) mijenja, obustavlja, opoziva, nadgleda, kontroliše i sprovodi poštovanje uslova iz licenci izdatih u skladu sa odredbama ovog zakona i ostalih opštih akata donesenih na osnovu ovog zakona;
 - 7) utvrđuje i vrši izmjenu pravila i propisa:
 - koji definišu strukturu energetskog tržišta;
 - za poslovanje tržišta;
 - za razdvajanje energetskih subjekata;
 - koji se odnose na prava i obaveze svih energetskih subjekata;
 - 8) utvrđuje pravila i propise koji se odnose na:
 - javne rasprave i nalaze koje izvršava Agencija u skladu sa uslovima iz ovog zakona i opštim aktima;
 - nadgledanje energetskih subjekata;
 - sigurnost energetskih postrojenja, osoblja, ljudi i imovine,
 - poštovanje propisa o zaštiti životne sredine od strane energetskih subjekata;
 - 9) obezbjeđuje zaštitu tarifnih kupaca koja omogućava:
 - pravičan i nediskriminatorni odnos energetskih subjekata prema tarifnim kupcima;
 - usluge visokog kvaliteta isporuka od strane energetskih subjekata;
 - utvrđivanje mehanizama koji će podstaći učešće zainteresovanih prilikom izrade pravila koja se odnose na tarifne kupce;
 - 10) promovira konkurentsko ponašanje u sektoru energetike, uključujući:
 - pravedan i nediskriminatoran tranzit energije;
 - povećanje izvora za proizvodnju, poboljšanje mogućnosti za prenos, distribuciju i snabdijevanje energijom;
 - 11) utvrđuje propise koji se odnose na:
 - čuvanje poslovnih knjiga, računa, dokumentacije i zapisnika energetskih subjekata;
 - rješavanje sporova u skladu sa važećim zakonima, pravilima i propisima, sporazumima i ostalim međunarodno priznatim normama, koji se javljaju ili uključuju:
 - tarifne kupce i energetske subjekte; ili
 - energetske subjekte;
 - 12) obezbjeđuje, u skladu sa ovlaštenjima koje ima ovim zakonom i opštim aktima, da su tenderske procedure za izgradnju novih proizvodnih kapaciteta u skladu sa važećim zakonom;

13) utvrđuje pravila i propise koji se odnose na transport, skladištenje, distribuciju, prodaju i isporuku naftnih proizvoda;

14) u skladu sa uslovima propisanim ovim zakonom i ostalim opštim aktima, objavljuje:

- godišnje izvještaje koje propisuje ovaj zakon;

- ostale izvještaje i nalaze;

15) obezbjeđuje da su informacije o stanju u energetske sektoru dostupne javnosti, osim povjerljivih informacija, u skladu sa uslovima iz ovog zakona;

16) angažuje ekspertsku pomoć i konsultante u cilju pomaganja Agenciji u njenim aktivnostima;

17) pridružuje se međunarodnim udruženjima u energetske sektoru.

(3) Agencija ima pravo da, u bilo koje vrijeme, ispita, utvrdi i odredi veličinu, uslov i vrijednosti bilo jednog dijela ili ukupne imovine i sredstava energetske subjekta koji pruža usluge po cijenama koje reguliše Agencija u skladu sa članom 18 ovog zakona. U skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima, u procesu utvrđivanja vrijednosti imovine i sredstava, Agencija koristi procjene i osnovnu godišnju i zbirnu amortizaciju.

(4) Agencija ima pravo da vrši kontrolu energetske subjekata, shodno odredbama ovog zakona i opštim aktima donesenim u skladu sa ovim zakonom.

5.2. Sporazum o formiranju energetske zajednice

Sporazum je stupio na snagu sredinom 2006. godine nakon što su gs ratifikovale 2/3 zemalja potpisnica.

Ciljevi formiranja Energetske zajednice

Glavni ciljevi formiranja energetske zajednice su:

- stvaranje stabilnog regulatornog i tržišnog okvira sposobnog da privuče investiranje u gasnu mrežu, proizvodnju električne energije, prenosnu i distributivnu mrežu, kako bi sve Strane imale pristup stabilnoj i neprekidnoj isporuci energije koja je suštinska za ekonomski razvoj i socijalnu stabilnost,
- stvaranje jedinstvenog regulatornog prostora za trgovinu mrežnom energijom koji bi odgovarao geografskom prostoru datih tržišta ovih proizvoda,
- pojačavanje sigurnosti snabdijevanja jedinstvenog regulatornog prostora obezbjeđivanjem stabilnog ambijenta za investicije u kojem se mogu razvijati veze sa kapijskim, sjevernoafričkim i bliskoistočnim rezervama gasa, te eksploatirati domaći izvori energije, poput prirodnog gasa, nafte i hidroenergije,
- poboljšavanje situacije u pogledu životne sredine u vezi sa mrežnom energijom i uz to vezanu energetske efikasnost, te povećavanje korišćenja obnovljive energije i utvrđivanje uslova za trgovinu energijom u okviru jednog jedinstvenog regulatornog prostora,
- razvijanje tržišne konkurencije mrežne energije na širem geografskom nivou, te korišćenje ekonomije obima.

Aktivnosti Energetske zajednice

Sporazum predviđa sljedeće aktivnosti Energetske zajednice:

- implementaciju od strane Ugovornih strana *acquis communautaire* (zakonodavstvo Evropske zajednice) o energiji, životnoj sredini, konkurenciji i obnovljivoj energiji, prilagođeno institucionalnom okviru Energetske zajednice i specifičnoj situaciji svake Ugovorne strane,
- uspostavljanje specifičnog regulatornog okvira koji omogućava efikasan rad tržišta mrežne energije na cijeloj teritoriji Ugovornih strana, te na dijelu teritorije Evropske zajednice i uključivanje stvaranja jedinstvenog mehanizma za prekogranični prenos i/ili

transport mrežne energije, te nadzor unilateralnih mjera zaštite (mehanizmi djelovanja tržišta mrežne energije) i

- stvaranje tržišta mrežne energije bez unutrašnjih granica, uz koordinaciju uzajamne pomoći u slučaju ozbiljnog poremećaja na mreži energije ili spoljnih prekida, što može uključiti i uspostavljanje zajedničke energetske spoljnotrgovinske politike (stvaranje jedinstvenog tržišta energije).

Vremenski raspored implementacije obaveza iz Sporazuma

Nakon stupanja na snagu Sporazuma o osnivanju Energetske zajednice Jugoistočne Evrope, Strane potpisnice su preuzele sljedeće obaveze:

Po stupanju na snagu ovog Sporazuma:

- implementacija Direktive EEC 85/337/EEC u vezi ocjene projekata sa stanovišta uticaja na životnu sredinu,
- poštovanje Acquis communautaire u vezi zaštite životne sredine pri izgradnji i radu novih energetske pogona,
- implementacija Člana 4(2) Direktive 79/409/EEC o očuvanju divljih ptica;

U roku od jedne godine nakon stupanja ovog Sporazuma na snagu:

- implementacija Direktive Evropske zajednice 2003/54/EC o opštim pravilima internog tržišta električne energije,
- implementacija Direktive Evropske zajednice 2003/55/EC o opštim pravilima internog tržišta prirodnog gasa,
- Implementacija Uredbe Evropske zajednice 1228/2003/EC o uslovima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije,
- dostavljanje plana implementacije Direktive 2001/77/EC o obnovljivim energetskim resursima i Direktive 2003/30/EC o promociji upotrebe bio-goriva ili drugih obnovljivih goriva za transport,
- Sekretarijat Energetske zajednice će sačiniti Listu opšteprimjenjivih standarda Evropske zajednice; Ugovorne strane će u roku od godinu dana od usvajanja ove Liste usvojiti svoje razvojne planove za usklađivanje sa ovim standardima;
- usvajanje izjava o sigurnosti snabdijevanja u kojima će se posebno opisati raznovrsnost snabdijevanja, tehnološka sigurnost i geografsko porijeklo uvezenih goriva,

Do 31. decembra 2011. godine:

- implementacija Direktive 1999/32/EC o smanjenju sadržaja sumpora kod nekih tečnih goriva

Do 31. decembra 2017. godine:

- implementacija Direktive 2001/80/EC o ograničenju emisije određenih zagađivača u vazduhu iz velikih pogona za sagorijevanje.

Od 1. januara 2008. godine:

- osiguravanje da svi kupci osim domaćinstava budu kvalifikovani,

Od 1. januara 2015. godine:

- osiguravanje da svi kupci budu kvalifikovani.

6. RESTRUKTURIRANJE ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE AD NIKŠIĆ

U procesu restrukturiranja Elektroprivrede Crne Gore A.D. Nikšić od današnje Funkcionalne cjeline Prenos, formira primjenom postupka odvajanje uz osnivanje, novo Akcionarsko društvo Prenos. Novo akcionarsko društvo Prenos postaje nosilac licenci za Prenos, Operatora mreže i Operatora tržišta i na njega se u prenose imovina i obaveze koje su nastale u funkciji obavljanja prenosne djelatnosti.

Na osnovu urađenog Popisa imovine i obaveza FC Prenos, a uzimajući u obzir funkcionalni princip izdvajanja ove cjeline, urađena je precizna identifikacija imovine i obaveza koje se prenose novom društvu. Rezime cjelokupnih aktivnosti ogleda se u Bilansu stanja ove cjeline na dan 31.12.2008. godine. Navedeni bilans daje sintetički pregled imovine kapitala i obaveza koje se prenose na novo društvo – Prenos, u postupku restrukturiranja AD «Elektroprivreda Crne Gore» Nikšić putem izdvajanja.

	31.12.2008 EURO
IMOVINA	
STALNA IMOVINA	126.394.507
OBRTNA IMOVINA	8.626.163
ULAGANJA	1.478.671
UKUPNO IMOVINA	136.499.342
KAPITAL I OBAVEZE	
KAPITAL	120.846.515
DUGOROČNE OBAVEZE	10.262.659
TEKUĆE OBAVEZE	5.390.168
UKUPNO OBAVEZE	15.652.826
UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE	136.499.342

Na osnovu fidentifikovane imovine i obaveza Prenosa urađena je kalkulacija kapitala ove cijeline na slijedeći način:

➤ Ukupna imovina	136.499.341,66 Eura
➤ Ukupne obaveze	15.652.826,24 Eura
➤ Akcijski kapital Prenosa	120.846.515,42Eura

Takođe na osnovu gore navedenih podataka urađena je i kalkulacija akciskog kapitala Elektroprivrede Crne Gore nakon izdvajanja prenosa na slijedeći način:

➤ Trenutni kapital EPCG	991.884.418,74 Eura
➤ Akcijski kapital Prenosa	120.846.515,42 Eura
➤ Akcijski kapital EPCG nakon izdvajanja Prenosa	871.037.903,32 Eura

Nominalna vrijednost akcija nakon izdvajanja Prenosa data je u narednom tekstu:

➤ Nominalna vrijednost akcije EPCG	8,7093 Eura
➤ Nominalna vrijednost akcije Prenosa	1,0611Eura
➤ Nom.vr. akcije EPCG nakon izdvajanja Prenosa	7,6482 Eura

Postupak smanjenja kapitala EPCG i emitovanja kapitala Prenosa sprovodi se putem smanjenja odnosno utvrđivanja nominalne vrijednosti akcija uz zamjenu postojećih akcija za akcije nove nominalne vrijednosti.

7. DOKAPITALIZACIJA DRUŠTVA

Skupština akcionara Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić (EPCG) je 31.03.2008. godine u skladu sa Zaključcima Vlade CG od 06.03.2008. donijela Odluku o pokretanju postupka obezbjeđenja uslova za izgradnju novih i revitalizaciju i optimizaciju postojećih elektroenergetskih objekata.

U skladu sa navedenim Zaključkom radni tim Elektroprivrede pripremio je materijal Dokapitalizacija Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić kojim je definisan način vođenja procesa i kojim su identifikovana otvorena pitanja koja mogu značajno uticati na finalizaciju ove aktivnosti i to:

- Izgradnja bloka II TE Pljevlja,
- Pozicija KAP-a kao najvećeg potrošača,
- Izgradnja novih izvora električne energije,
- Procenat dokapitalizacije – struktura transakcije,
- Uticaj procesa pravnog razdvajanja na proces dokapitalizacije i
- Uticaj otvaranja tržišta električne energije na proces dokapitalizacije

U skladu sa Zakonom o privatizaciji privrede Savjet za privatizaciju je na sjednici održanoj 09.07.2008. godine donio Pdluku o pokretanju postupka dokapitalizacije Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić. Na istoj sjednici donijeta je Odluka o imenovanju Tenderske komisije za sprovođenje procesa dokapitalizacije EPCG u slijedećem sastavu:

1. Vujica Lazović, predsjednik (potpredsjednik Vlade Crne Gore za ekonomsku politiku);
2. Branimir Gvozdinović, član (ministar za ekonomski razvoj);
3. Branko Vujović, član (direktor Agencije Crne Gore za prestrukturiranje privrede i strana ulaganja);
4. Ivan Brajović, član (poslanik u Skupštini Crne Gore);
5. Rajko Kovačević, član (poslanik u Skupštini Crne Gore);
6. Predrag Bošković, član (predsjednik Odbora direktora RUPV);
7. Srđan Kovačević, član (predsjednik Odbora direktora EPCG);

8. Ranko Vojinović, član (Izvršni direktor EPCG);
9. Milorad Katnić, član (pomoćnik ministra finansija);
10. Mili Čanović, član (pomoćnik ministra za ekonomski razvoj);

Izbor savjetnika u procesu dokapitalizacije

Nakon pripreme tenderske dokumentacije za izbor savjetnika u procesu dokapitalizacije, 04.08.2008. godine Tenderska komisija je uputila pozivno pismo za dostavljanje ponuda na adresu 13 konsultantskih kompanija: Ponude su dostavile sedam kompanija i to:

1. ABN AMRO Corporate Finance Limited,
2. Erste Corporate Finance GmbH,
3. European Privatization and Investment Corporation- EPIC,
4. ING Wholesale Banking, London Branch,
5. RAIFFEISEN INVESTMENT AG,
6. Unicredit – Zagrebačka banka,
7. KBC Securities NV,

Ugovor je potpisan sa prvorangiranim ponuđačem Unicredit – Zagrebačka banka.

Realizovane aktivnosti

U prethodnom periodu realizovane su slijedeće aktivnosti,

Strategije dokapitalizacije

Strategija dokapitalizacije determiniše odgovore na ključna pitanja u realizaciji procesa dokapitalizacije. U okviru ovog dokumenta biće obrađeni slijedeći izvještaji:

- Izvještaj analize sektora i regulatornog okvira,
- Izvještaj SWOT analiza,
- Izvještaj o procjeni tržišta,
- Izvještaj Strategeje dokapitalizacije

Dubinski pregled (Due Diligence) Elektroprivrede crne Gore

Pripremljena je dubinski pregled kompanije koja obuhvata slijedeće segmente:

- Operativni Due Diligence,
- Finansijski Due Diligence,
- Pravni Due Diligence,
- Tehnički i ekološki Due Diligence.

Prepirame sobe sa podacima

U cilju realizacije procesa dokapitalizacije bilo je potrebno pripremiti sobu sa podacima u kojoj potencijalni investitor na jednom mjestu može naći sve raspoložive podatke koji se odnose na kompaniju.

Mada je do sada prikupljen značajan broj potrebnih dokumenata ove aktivnosti predstavljaju kontinuirani proces i trajaće do završetka roka za prijem ponuda od strane strateških partnera.

Struktura transakcije

Vlada Crne Gore se opredjelila da Prenos ne bude sastavni dio ovog procesa (potrebno je bilo izvršiti izdvajanje Prenosa prije završetka tenderskog procesa) i definisala slijedeću strukturu transakcije:

- Ponuđena je strateškom partneru kupovina 11.457.357 postojećih akcija u vlasništvu države Crne Gore i pravo na upis 11.457.357 novoizdatih akcija EPCG u isto vrijeme, koje će zajedno sačinjavati okvirno 18,3% od ukupnog osnovnog kapitala EPCG
- Strateški partner će biti u obavezi da ponudi otkup manjinskih akcija po cijeni po akciji ostvarenoj na Tenderu,
- Nakon ulaska u vlasništvo kompanije sa strateškim partnerom će biti potpisan menadžment ugovor kojim će mu biti omogućeno upravljanje Elektroprivredom,
- Nakon isteka petogodišnjeg periodu, u slučaju ispunjavanja unaprijed definisanih repera povećanja efikasnosti i realizacije investicionih planova, strateški partner će imati pravo da od Vlade kupi dodatne akcije i ostvari većinsko vlasništvo u EPCG. Takođe, Vlada može, uz prethodno plaćanje ugovorenog iznosa, otkupiti akcije od izabranog investitora.

Kvalifikacioni uslovi

U cilju nalaženja što kvalitetnije investitora definisani su kvalifikacioni uslovi na slijedeći način:

- Finansijski:
 - Prihodi moraju biti iznad 250 miliona EUR ili ekvivalentnog iznosa za posljednju finansijsku godinu,
 - Ukupna imovina mora biti veća od 500 miliona EUR ili ekvivalentnog iznosa za posljednju finansijsku godinu;
 - Mora imati kreditni rejting od najmanje „BBB minus” od strane rejting agencija Standard i Poor’s ili Fitch-a ili „Baa3” od strane Moody’s-a.
- Tehnički:
 - Količina električne energije proizvedena ili distribuirana mora biti najmanje 1.500 GWh tokom posljednje finansijske godine.

8. OSTVARENJE ELEKTROENERGETSKOG BILANSA

8.1. Uvodne napomene

Ostvarivanje elektroenergetskog bilansa u 2008. godini pratili su veoma složeni uslovi, kakvi već duži vremenski period karakterišu situaciju u elektroenergetskom sistemu Crne Gore. Najznačajniji su:

- Veliki deficit električne energije;
- Potrošnja Željezare Nikšić je znatno veća od bilansirane;
- Otežani uslovi nabavke i obezbjeđenja sredstava za uvoz električne energije;
- Nedostatak sredstava za potrebno investiciono i tekuće održavanje energetskih objekata;
- Gubici u distributivnoj mreži su i dalje znatno veći od optimalnih;
- Neostvarivanje predviđenog stepena naplate što negativno utiče na likvidnost preduzeća u cjelini;

- Izuzetno loše hidrološke prilike tokom većeg dijela godine;
- Zbog loših hidroloških prilika proizvodnja HE "Piva" je bila niža od planirane (za cca 128 GWh) zbog čega su ostvareni negativni efekti po EPCG po osnovu DPTS sa EPS-om;
- Velike takse, koje su opštine paušalno određivale, u velikoj mjeri ugrožavale su tekuće poslovanje i likvidnost EPCG.

Ipak, imajući u vidu sve navedene okolnosti, može se reći da je tokom 2008. godine ostvaren visok stepen sigurnosti elektroenergetskog sistema Crne Gore, odnosno da je snabdijevanje potrošača električnom energijom bilo korektno.

8.2. Pokazatelji ostvarenja elektroenergetskog bilansa

8.2.1. Proizvodnja

Ukupna ostvarena proizvodnja električne energije, na pragu elektrana, u Crnoj Gori u 2008. godini je iznosila 2686,9 GWh, što je za 136,1 GWh ili 4,8% manje od plana, odnosno za 642,2 GWh ili 31,4% više od ostvarenja u predhodnoj godini.

Najveća mjesečna proizvodnja je ostvarena u decembru (332,6 GWh) a najmanja u maju (103,5 GWh).

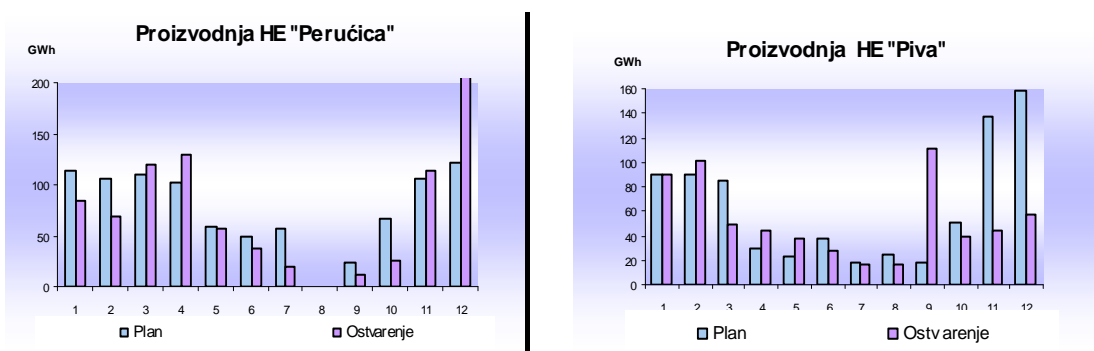
HE "Perućica" je proizvela 878,2 GWh, što je za 31,8 GWh ili 3,5% manje od plana, odnosno za 139,6 GWh ili 18,9% više od proizvodnje u 2007. godini. Proizvodnja ispod plana rezultat je nepovoljnijih hidroloških prilika tokom godine.

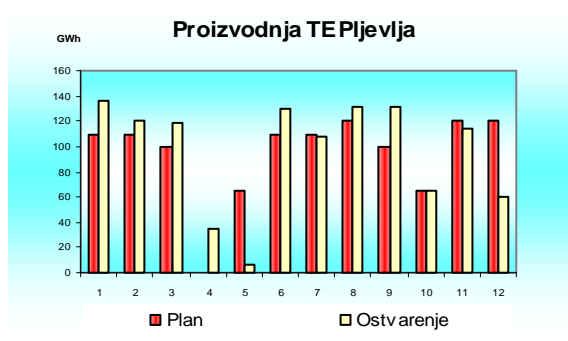
HE "Piva" je proizvela 634,2 GWh, što je za 127,8 GWh ili 16,8 % manje od plana, a za 111,2 GWh ili 21,3 % više od ostvarenja u prethodnoj godini. Na HE "Piva" nije bilo preliva.

Male HE su proizvele 19,1 GWh, što je u odnosu na plan manje za 1,9 GWh ili 9%, a u odnosu na ostvarenje u prošloj godini više za 2,4 GWh ili 14,4%.

TE "Pljevlja" je proizvela 1155,4 GWh, što je u odnosu na plan više za 25,4 GWh ili 2,2%, a u odnosu na ostvarenje u prethodnoj godini, više za 389 GWh odnosno 50,8%.

Grafički prikaz ostvarene proizvodnje po mjesecima

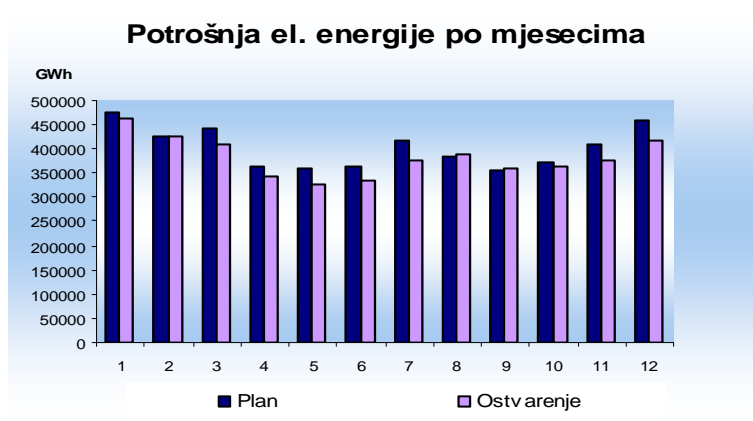

8.2.2. Potrošnja

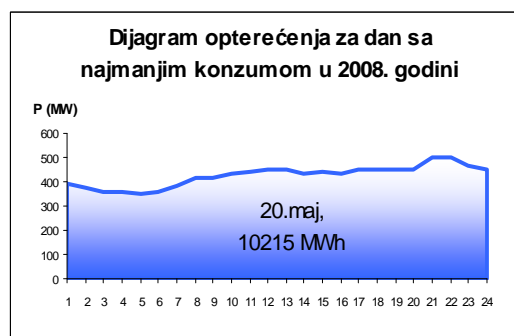
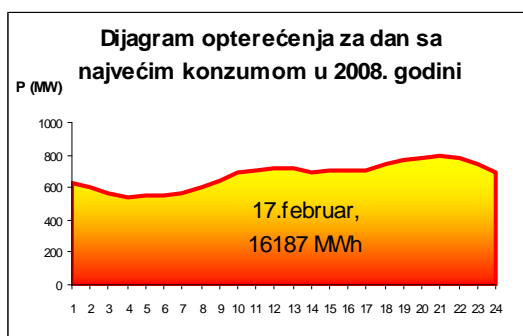
Ukupna potrošnja električne energije, u Crnoj Gori u 2008. godini iznosila je 4584,5 GWh, što je u odnosu na plan manje za 218,5 GWh ili 4,5%, a u odnosu na ostvarenje iz prethodne godine manje za 62,2 GWh ili 1,3%.

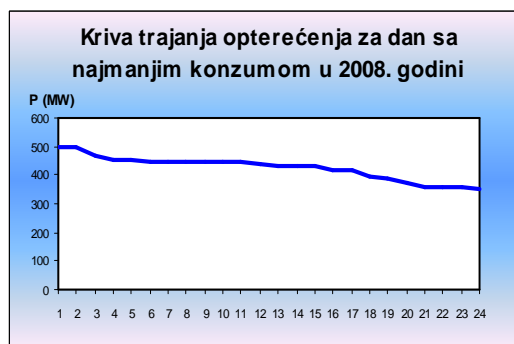
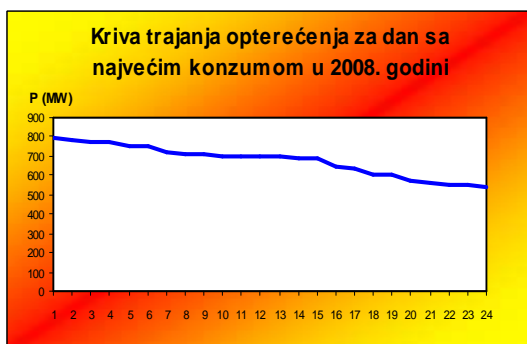
Karakteristike ostvarene potrošnje:

- Najveća mjesečna potrošnja na prenosnoj mreži ostvarena je u januaru (462,2 GWh), a najmanja u maju (327,7 GWh);

- Najveća dnevna potrošnja ostvarena je 17. februara (16187 MWh), a najmanja 20. maja (10215 MWh);

- Najveće srednjesatno opterećenje registrovano je 17.februara u 21. satu (791 MW), a najmanje 15. juna u 5. satu (328 MW), isključujući dane u kojima su, zbog poremećaja u EES, ostvarena manja opterećenja.

Struktura potrošnje:

- Kombinat aluminijuma je ostvario potrošnju od 1705,3 GWh, što je za 315,7 GWh ili 15,6% manje od plana, odnosno za 244,7 GWh ili 12,6% manje od ostvarenja u prethodnoj godini;
- Željezara je ostvarila potrošnju od 228,2 GWh, što je za 28,2 GWh ili 14,1% više od plana, odnosno za 46,1 GWh ili 25,3% više od ostvarenja u prethodnoj godini;
- Željeznice Crne Gore su preuzele 21,6 GWh, što je za 3,4 GWh ili 13,6% manje od plana i za 1,8 GWh ili 7,7% manje od potrošnje ostvarene u prethodnoj godini.
- Bruto distributivna potrošnja iznosila je 2472,9 GWh, što je više od plana za 85,9 GWh ili 3,6%, a za 139,1 GWh ili 5,9% više od potrošnje ostvarene u prethodnoj godini.

U strukturi potrošnje, Bruto konzuma i Neto konzuma, učešće pojedinih potrošača je:

	U odnosu na Bruto konzum;	U odnosu na Neto konzum
KAP	37,2 %	38,5 %
Željezara	5,0 %	5,2 %
ŽCG	0,5%	0,5%
Direktni pot.	42,7 %	44,2 %
Distribucija bruto	53,9 %	55,8 %
Gubici pren.	3,4 %	

8.2.3. Nabavka električne energije

Tokom 2008. godine, ukupno je iz drugih elektroenergetskih sistema preuzeto 2806,4 GWh što je, u odnosu na prethodnu godinu, manje za 554,8 GWh ili 19,8%.

U cilju pokrivanja bilansnog manjka, Elektroprivreda Crne Gore je, saglasno utvrđenim mjerama za realizaciju Bilansa, zaključila odgovarajuće ugovore, poslije raspisanog godišnjeg tendera.

Zbog pokrivanja nedostajućih količina koje nisu mogle biti predviđene godišnjim bilansom, ugovorene su i uvezene dodatne količine električne energije u pojedinim periodima.

Od elektroprivrede Srbije je ukupno preuzeto 1220,4 GWh po osnovu ugovora o DPTS (od toga: 1078,1 po članu 4. a 142,2 po članu 18. od čega je 30,7 GWh kupljeno).

Odstupanje od voznih redova (kompenzacija) i ostrvsko napajanje područja koja su povezana sa interkonektivnim dalekovodima 110 kV, a koji nijesu u paralelnom radu (u smjeru nabavke) u 2008. godini je iznosilo 14,5 GWh.

Iz elektroenergetskih sistema u inostranstvu i nezavisnih trgovaca, tj. iz uvoza, EPCG i Kombinat Aluminijskog Podgorica nabavili su ukupno 1571,5 GWh, što je, ukupno gledano, za 91,5 GWh ili 5,5% manje od planiranog uvoza. Uvoz u 2008. godini je bio manji od uvoza u prethodnoj za 536,4GWh odnosno 25,4%. U odnosu na plan, KAP je ostvario manji uvoz od plana za 36,3%, dok je uvoz EPCG iza oko 24% veći od plana.

EPCG je ostvarila uvoz od 1084 GWh (računajući i kupovinu od EPS-a po čl. 18), od čega je 1082,2 GWh kupljeno a 1,8 GWh je nabavljeno po osnovu razmjene.

Ugovori:

- EFT – 725,3 GWh, (po godišnjem ugovoru 551,8 GWh, po dodatnim ugovorima 173,5 GWh);
- EZPADA – Češka – 25 GWh
- HSE – Balk.Ener. – 0,6 GWh
- ATEL Energy – Njemačka – 50,6 GWh;
- GEN-I – 12,4 GWh;
- ERS - kupovina – 105,4 GWh;
- RUDNAP – 77,3 GWh;
- KORLEA – 4,1 GWh;
- RE Trading – 42,1 GWh;
- E.O.N. – 4,9 GWh;
- ČEZ – 0,5 GWh.
- BIH – 3,4 GWh.
- EPS (čl.18 Ugovora o DPTS) – 30,7 GWh.

Razmjena:

- KESH – Albanija – 0,25 GWh;
- EPS – Srbija – 0,15 GWh;
- ERS – 1,4 GWh.

Uvoz KAP-a u 2008. godini iznosio je 518,2 GWh.

8.2.4. Isporučka električne energije

Tokom 2008. godine, iz elektroenergetskog sistema Crne Gore drugim sistemima isporučeno je ukupno 908,8 GWh, što je za 149,7 GWh ili 19,7% više nego u prošloj godini.

EPS-u je po Ugovoru o DPTS isporučeno 796,5 GWh, odnosno za 148,9 GWh ili 23% više nego prethodne godine. Od toga:

- po čl. 3. (proizvodnja HE "Piva") 634,2 GWh (16,8% manje od plana) i
- po čl. 18. 162,3 GWh.

Ukupan energetska dug EPCG prema EPS-u na kraju 2008. godine je 19,4 GWh, od čega je 16,3 ostalo kao obaveza za razmjenu 1:1 po osnovu havarijske ispomoći, a ostalo po osnovu razmjene.

Odstupanje od voznih redova, kompenzacija i ostrvsko napajanje (Bileća i Čajniče) smjer davanje u EES, ostvareno je sa 5 GWh.

Sistemima u inostranstvu isporučeno je ukupno 107,3 GWh, od čega:

Izvoz:

- EFT – 18,2 GWh;
- ERS – Republika Srpska – 5,8 GWh;
- EZPADA – 17,5 GWh
- KORLEA – 13,9 GWh
- ČEZ – 2,1 GWh
- RUDNAP – 14,0 GWh
- Re Trade – 2,6 GWh
- ATEL – 1,8 GWh
- HSE – Adria – 2,5 GWh
- HSE – Balkan Energy – 0,3 GWh
- HSE – Slovenia – 0,8 GWh
- GEN-I – 7,8 GWh

Razmjena:

- ERS – 13 GWh;
- UNMIK – KEK 1,5 GWh;
- KESH – Albanija – 5,0 GWh;
- EZPADA – 0,5 GWh

Na kraju godine, preostali dug EPCG inostranstvu iznosi 52,1 GWh, od čega: KESH (Albanija) 1,5 GWh, ESM (Makedonija) 8,1 GWh, EFT 2,33 GWh, UNMIK-KEK 27,4 GWh, HEP 1,5 GWh i EPS 19,4 GWh, dok je potraživanje EPCG od inostranstva 22,55 GWh, od čega: EFT 1,55 GWh, ESM (Makedonija) 3,8 GWh, UNMIK-KEK 16 GWh, KESH (Albanija) 1,1 GWh i BiH 0,1 GWh.

8.2.5. Tranzit

U 2008. godini prijavljen je tranzit u iznosu od 1050 GWh, a ostvareni tranzit iznosi 1521,1 GWh.

8.2.6. Gubici

a) Prenosna mreža:

Ostvareni gubici električne energije u prenosnoj mreži EPCG u 2008. godini iznose 156,6 GWh, što je manje od plana za 13,4 GWh ili 7,9%, a manje od ostvarenja u prethodnoj godini za 0,6 GWh, odnosno 0,4%.

Prema utvrđenoj metodologiji, gubici u prenosu se iskazuju u odnosu na ukupnu električnu energiju u prenosnoj mreži koja je iznosila 6049,5 GWh. Gubici električne energije u

prenosnoj mreži imaju tendenciju smanjenja tj. u 2005. godini 3,2%, u 2006. godini 2,7%, 2007. godini 2,65% a u 2008. godini 2,59%.

b) Distributivna mreža

Ukupni gubici ostvareni u distributivnoj mreži, u 2008. godini, iznose 568,0 GWh, što je za 116 GWh ili 25,7% više od plana, odnosno za 37 GWh ili 6,9% više od ostvarenja u prethodnoj godini. U odnosu na ukupnu potrošnju elektrodistributivnih potrošača, gubici čine 22,97%. U odnosu na ukupnu potrošnju u sistemu, na gubitke distribucije otpada 12,4%.

8.2.6.1. Aktivnosti na smanjenju distributivnih gubitaka

Nesporno je da su netehnički-komercijalni gubici električne energije i dalje jedan od najvećih problema FC Distribucija, pa i čitavog sistema EPCG A.D. Nikšić. Preduzete mjere i aktivnosti da se ovom problemu stane na put su:

- Evidentiranje u bazi podataka FC Snabdijevanje neovlašćeno priključenih potrošača na distributivnu mrežu,
- Uvođenje kontinuiranog očitavanja i povećanje stepena očitivosti brojila električne energije i mjernih uređaja,
- Zamjena 21.485 neispravnih brojila električne energije,
- Vizuelna kontrola mjernih mjesta potrošača i logička kontrola potrošnje,
- Ciljno kontrolisano 44.403 mjerna mjesta potrošača od kojih je kod 2.513 otkrivena neovlašćena potrošnja,
- Nadležnim sudovima podnešeno je 1.507 krivičnih prijava zbog krađe električne energije i skidanja i povrede službenog pečata ili znaka, kao i pokretanje prekršajnog postupka zbog mehaničkog oštećenja brojila i samovoljnog priključenja kod 906 potrošača kod Ministarstva za ekonomski razvoj,
- U periodu od 30.04. – 31.07.2008 godine ovlašćeni radnici ED evidentirali su 5.289 neovlašćeno priključenih potrošača električne energije na distributivnu mrežu, dok stručne službe FC Distribucija procjenjuju da je broj neovlašćeno priključenih potrošača veći od 10.000 svih kategorija,
- Održavanje i rekonstrukcija elektroenergetskih objekata,
- Baždarenje i ovjera mjernih uređaja potrošača u eksploataciji i td.

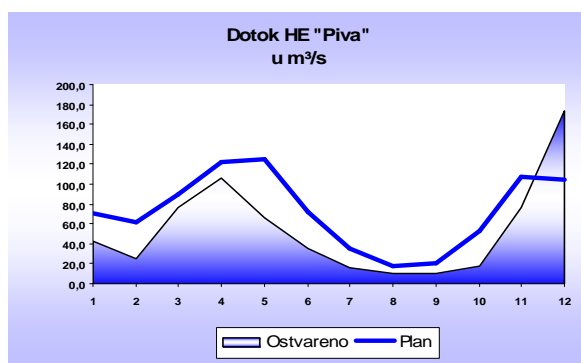
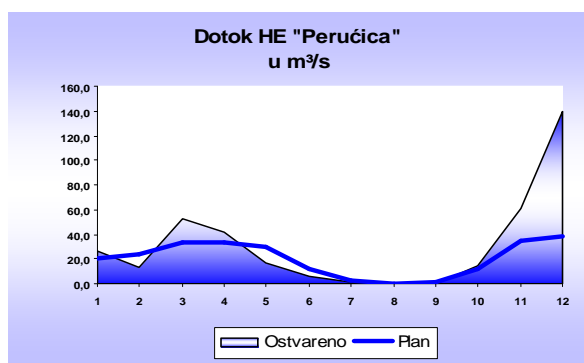
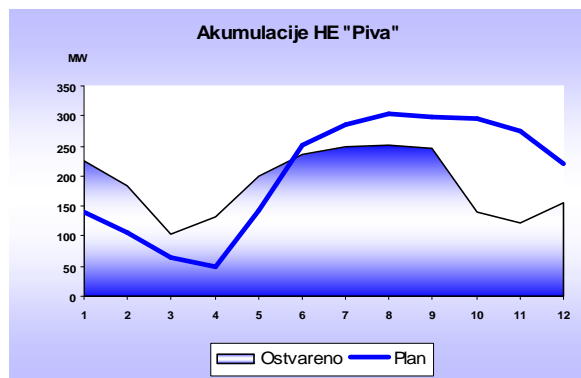
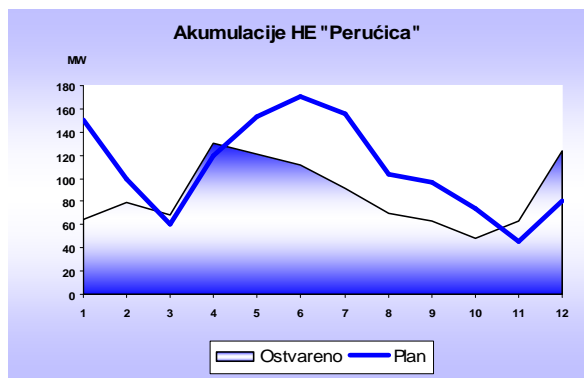
8.2.7. Akumulacije

Detaljan pregled stanja akumulacija, prvog u mjesecu, dat je u narednoj tabeli:

Mjesec	HE PERUĆICA		HE PIVA	
	Ostvarenje (GWh)	Plan (GWh)	Ostvarenje (GWh)	Plan (GWh)
Januar	64	150	184	107
Februar	80	110	104	64
Mart	69	60	131	49
April	131	120	200	143
Maj	120	153	236	251
Jun	111	171	248	286
Jul	91	156	251	303
Avgust	69	103	246	297
Septembar	64	97	141	295
Oktobar	49	74	122	276
Novembar	63	46	156	221
Decembar	123	80	297	139

Hidrološke prilike u Crnoj Gori tokom protekle godine bile su izrazito nepovoljne. U akumulacijama HE "Perućica", na početku godine je bilo 64 GWh što je manje od plana za 86 GWh. Srednji godišnji dotok je bio 31,1 m³/s, što je za znatno iznad plana (20,1 m³/s), zahvaljujući izuzetno velikim dotocima u novembru i decembru.

HE "Piva" je radila na srednjim mjesečnim kotama od 658,7 mm u januaru do 667,1 mm u decembru, a ostvarila je srednju godišnju kotu od 655,3 mm. Srednji godišnji dotok je bio 54,6 m³/s. Akumulacija na kraju godine je dovedena na 296,6 GWh što je za 157,6 GWh ili 113,4% više od plana.

8.2.8. Ugalj i mazut

Za ostvarenje proizvodnje od 1155,4 GWh, koja je za 2,2% viša od planirane, u TE "Pljevlja" je potrošeno ukupno 1.635.842 tona uglja, što znači da je ostvarena prosječna specifična potrošnja od 1,416 kg/kWh, a u 2007. godini 1,389 kg/kWh.

Potrošnja uglja u 2008. godini u odnosu na 2007. godinu je za 53,58% veća, a proizvodnja je veća za 50,8%.

Zalihe na deponiji na početku godine su bile 50 kilotona a na kraju godine 80 kilotona ili 60% više od planirane količine.

Termoelektrana je u 2008. godini radila 6498 h, u remontu je bila 1896 h, zbog popunjavanja rezervi uglja bila je van pogona 181 h i zbog ispada 159 h. Ukupni zastoj elektrane u toku 2008. godine bio je 2236 sati.

Zbog neredovne isporuke uglja, neplanirani zastoji elektrane su bili 811 h, što je ekvivalentno izgubljenju proizvodnje od 150 miliona kWh. Koeficijent angažovanja elektrane je 0,74,

iskorišćenja kapaciteta 0,69, pogonske spremnosti 0,76 (koeficijent remonta 0,215) i koeficijent pouzdanosti 0,97.

Potrošnja mazuta u prošloj godini iznosila je 2691 tone, što je 10,3% više od plana. Ovakva potrošnja mazuta je rezultat većeg broja zastoja i ispada TE.

9. POGONSKA SPREMNOST I ODRŽAVANJE OBJEKATA

Pored veoma napregnutog rada EES Crne Gore, i uz činjenicu da se pojedina područja u Republici napajaju samo preko jednog DV 110 kV (Ulcinj, Andrijevića sa Plavom i Gusinjem i Vilusi), a primorje sa kapacitetima koji ne zadovoljavaju kriterijum N-1, može se konstatovati da nije bilo dužih prekida u snabdijevanju potrošača električnom energijom na pragu prenosa.

U cjelini gledano, pogonska spremnost elektroenergetskih objekata i postrojenja u 2008. godini, s obzirom na nedovoljne kapacitete i jednostrano napajanje pojedinih područja, bila je dobra. Posebno dobru pogonsku spremnost pokazala je TE "Pljevlja", kao i većina elektroprenosnih objekata, što potvrđuju i ostvareni vrlo visoki koeficijenti raspoloživosti i spremnosti.

9.1. Proizvodni objekti

Pojedinačno, elektrane su ostvarile sledeće koeficijente raspoloživosti:

- HE "Perućica" 75%,
- TE "Pljevlja" 76% i
- HE "Piva" 88% .

9.1.1. HE "Perućica"

Pogonska spremnost svih proizvodnih agregata u HE „Perućica“ i malim hidroelektranama održavana je na vrlo visokom nivou.

Remont uređaja i postrojenja izvršen je uglavnom prema planu i najviše zahvaljujući toj činjenici održavan je visok nivo pogonske spremnosti.

U sklopu remontnih radova urađeno je :

- Remont građevinskih objekata koji podrazumijeva
 - Geodetsko snimanje građevinskih objekata
 - b) Radovi na sanaciji oštećenja na građevinskim objektima (brane , kanali, mašinska hala, magacinski prostor, mehanizacija, radionice , stražarske kućice, male hidroelektrane i dr.)
 - Uklanjanje rastinja duž brana, zona pored kanala, kompenzacionog bazena, zone pored dovodnog cjevovoda, razvodnih postrojenja, kruga elektrane, pored objekata malih hidroelektrana i dr.
- Remont zatvaračnica dovodnog sistema koji podrazumijeva radove na elektro i mašinskoj opremi pomoćnih i glavnih zatvarača, uređaja za čišćenje, dizel agregata i dr.

- Remont dovodnog cjevovoda u okviru čega je izvršena: AKZ dijela cjevovoda, remont dilatacionih spojeva, revizionih otvora, vazdušnih ventila, potpora cjevovoda, dinamička ispitivanja radi utvrđivanja naponskih stanja na pojedinim kritičnim mjestima cjevovoda i dr,
- Remont opreme u mašinskoj hali koji podrazumijeva
 - remont mašinske opreme (turbinska oprema, oprema predturbinskih zatvarača, regulaciona oprema, oprema kućnih agregata i dr.)
 - remont elektro opreme (oprema sopstvene potrošnje, generatorska oprema, turbinska oprema, oprema kućnih agregata, zaštite, oprema u komandi elektrane, telekomunikaciona oprema i dr.). Takođe je izvršen i kapitalni remont generatora br. 6 .
- Remont opreme u razvodnom postrojenju 110 KV koji obuhvata remont energetske i mjernih transformatora, odvodnika prenapona, remont prekidača u generatorskim i dalekovodnim poljima, remon sekcija A i B i dr.
- Remont pomoćnih uređaja koji podrazumijeva remont sistema rashladne vode, sistema komprimovanog vazduha, drenažnog sistema, stabilnih sistema protivpožarne zaštite, dizalica i dizaličnih sredstava, opreme u radionicama i dr.
- Remont malih hidroelektrana u sklopu čega je izvršen remont cjelokupne elektro i mašinske opreme.

Investicioni radovi

U okviru ovoga urađene su predviđene aktivnosti, a to su :

- Rekonstrukcija i modernizacija agregata br. 4. Trenutno je agregat br. 4 u režimu probnog rada.
- Realizovane su značajne aktivnosti na proučavanju i iznalaženju mogućnosti poboljšanj iskorišćenja voda Nikšićkog polja. Očekuje se da se nakon realizacije ovih projekata dobije značajno povećanje proizvodnje HE „Perućica“.
- Završene su značajne aktivnosti na realizaciji ugradnje agregata br. 8 u HE „Perućica“. Izvršena je inovacija tehničke dokumentacije Energoprojekta iz ranijih godina, urađena je studija opravdanosti ugradnje agregata i tenderska dokumentacija za izradu , isporuku i montažu agregata.
- Odrađene su određane aktivnosti na realizaciji projekata koji će se finansirati iz kredita Svjetske banke (zamjena čistilice i rešetke na zatvaračnici Vrtac i izrada i isporuka jednog radnog kola za potrebe agregata br. 6 i 7). U sklopu ovoga urađena je tenderska dokumentacija, nakon čijeg usvajanja će se pristupiti realizaciji navedenih projekata u toku ove i slijedeće godine.

9.1.2. HE "Piva"

HE "Piva" je radila na srednjim mjesečnim kotama od 658,78 mm u januaru do 667,13 mm u decembru, pri čemu je ostvarila srednju godišnju kotu od 655,93 mm.

Agregati su u prosjeku radili po 2285 časova, sa prosječnim brojem pokretanja od po 271.

U toku godine izvršen je redovni godišnji remont sva tri agregata.

- Remont agregata A1 je obavljen u periodu od 15. 10. do 01. 11. 2008. godine.
- Remont agregata A2 je trajao od 25. 08. do 05. 09. 2008. godine.
- Remont agregata A3 je obavljen u dva dijela:
 - I dio: od 03. 07. do 13. 07. 2008. godine,
 - II dio: od 09. 08. do 18. 08. 2008. godine.

9.1.3. TE "Pljevlja"

Priprema poslova remonta opreme i postrojenja

Elektroenergetskim bilansom RCG za 2008. godinu redovni godišnji remont postrojenja i opreme TE «Pljevlja» predviđen je za period od 01. 04. 2008. do 15. 05. 2008.

Remont je izveden u vremenu od 11. 04. 2008. do 29. 05. 2008. godine.

Radove održavanja (revizija i remont, preventivno-korektivno održavanje) izveli su izvođači radova po ugovorima na osnovu javnih oglasa – tendera i ekipe Službi održavanja TE «Pljevlja».

Glavni poslovi izvodili su se na kotlovskom postrojenju. Zamijenjen je drugi nivo cijevnog zagrijača vazduha I stepena, rekonstruisana reducir stanica duvača gara, pušten u rad sistem potpale mazutnih gorionika i položaja vatre u kotlu. Detaljno je ispitan i remontovan cijevni sistem isparivača kotla u zoni oduzimanja vrelih gasova za mlinove, izvršena provjera debljine ekranskih cijevi isparivača kotla; čišćenje, pregled i revizija ostalih ogrevnih površina kotla. Izvršen je remont mlinova, ventilatora dimnog gasa, remont ključne regulacione armature kotla, remont ozida u kanalima i termoizolacije.

Na ostalim postrojenjima izvedeni su tipski radovi remonta i revizije. Od većih građevinskih poslova, treba istaći zamjenu krovova kosih transportera za ugalj i sanaciju hidrantske mreže u krugu TEP.

Opšta je ocjena da su remontni radovi izvedeni kvalitetno, što bi trebalo da rezultira pouzdanim i sigurnim radom TE u poslijeremontnom periodu.

9.2. Prenosni objekti

Plan remonata, revizija i pregleda elektroprenosnih objekata, radovi na tekućem i investicionom održavanju kao i nabavka rezervne opreme i dijelova za ove namjene je za period od 01.01.2008. do 31.12.2008.god. realizovana u planiranom obimu..

9.2.1. Dalekovodi

U tabeli je dat prikaz realizacije plana pregleda, revizija i remonata dalekovoda za 2008.godinu:

	PREGLED plan/realizovano	REVIZIJA plan/realizovano	REMONT plan/realizovano
400 kV	6/5+1*	0/0	2/2
220 kV	13/13	0/0	1/1
2x110 kV	4/4	0/0	0/0
110 kV	45/45	0/0	5/4
110(35)kV	10/10	0/0	0/1
Ukupno	78/78	0/0	8/8

Napomene:

- 1* - Pregled dalekovoda DV 400 kV Podgorica-Ribarevine nije u potpunosti obavljen (nije pregledana dionica Crkvine-Ribarevine) zbog loših vremenskih uslova, i biće završen početkom 2008.god.;
- Remont dalekovoda DV 110 kV Perućica-Danilovgrad koji uključuje zamjenu ovjesne opreme i opravku provodnika oštećenog u nosnim stezaljkama nije obavljen jer je uže AlFe 150/25 mm² planirano za ove radove utrošeno za sanaciju havarije DV 110 kV Nikšić-Bileća krajem marta ove godine. Kako je nabavka novih količina užeta u toku ovaj remont je odložen za 2008.god.;
- DV 110(35) kV Pljevlja-Žabljak je remontovan iako to nije bilo planirano zbog velikog broja oštećenja uočenih u prvom redovnom pregledu;
- DV 110 kV Trebinje-Herceg Novi je remontovan iako je planiran za 2008.godinu zbog obezbjeđenja beznaponskog stanja po zahtjevu EPRS;
- Nakon obavljenih pregleda dalekovoda izvršeno je otklanjanje svih nedostataka za koje je procijenjeno da mogu uticati na pogonsku sigurnost dalekovoda;
- Sječa šume u trasama dalekovoda je izvršena u planiranom obimu;
- U ovom periodu Odjeljenje za održavanje DV je obavilo 48 hitnih intervencija.

9.2.2. Trafostanice

Realizacija plana remonata i revizija za 2008. godinu godine data je u narednoj tabeli.

	REMONT planirano/realizovano	REVIZIJA planirano/realizovano
400 kV	2/2	0/0
220 kV	3/1	9/12
110 kV	10/10	19/23
35 kV	8/13	11/15

U TS Pljevlja 2 bili su planirani remont prekidača 220 kV u transformatorskim poljima T 1 i T 2. Na osnovu izmjerenih prelaznih otpora na njihovim kontaktima i malog broja manipulacija koje su odradili, odlučeno je da se urade revizije ovih prekidača, umjesto planiranih remonata.

Nova oprema ugrađena u periodu od 01.01.2007. god. do 31.12.2007.god.:

- Prekidač 400 kV kom. 1
- Prekidač 220 kV kom. 3
- Prekidač 110 kV kom. 8
- Prekidač 35 kV kom. 19
- Rastavljač 110 kV kom. 6
- Mjerni transformator 400 kV kom. 3
- Mjerni transformator 220 kV kom. 10

○ Mjerni transformator 110 kV	kom. 20
○ Mjerni transformator 35 kV	kom. 4
○ Odvodnik prenapona 220 kV	kom. 6
○ Odvodnik prenapona 110 kV	kom. 42
○ Odvodnik prenapona 35 kV	kom. 36

9.2.3. Intervencije

U posmatranom periodu urađene su 75 hitnih intervencija na pripadajućoj opremi. Izdvajamo intervencije koje su zahtijevale angažovanje većeg broja izvršilaca:

- Zamjena potpornog izolatora i sanacija curenja SF₆ na prekidaču 110 kV u trafo polju T2 u TS 400/110 kV Podgorica 2.
- Demontaža oštećene opreme u trafo polju T2 u trafo polju T2 u TS 400/110 kV Podgorica 2.
- Zamjena provodnih izolatora u DV 35 kV Petrovac 2 u TS 110/35 kV Budva.
- Zamjena provodnih izolatora u DV 35 kV Budva 2 u TS 110/35 kV Budva.
- Sanacija curenja gasa SF₆ na prekidaču 220 kV u trafo polju T2 u TS 220/110/35 kV Podgorica 1.

9.3. Distributivni objekti

U 2008. godini najveći dio investicija se odnosio na nove objekte sekundarne mreže, jer su za objekte primarne mreže potrebna daleko veća sredstva. Revitalizacija objekata je bila zastupljena u minimalnoj mjeri.

Plan održavanja je realizovan u dijelu redovnih remonta trafostanica i dalekovoda, posebno u okviru pripreme za ljetnju sezonu. Ostale planirane aktivnosti u mreži su bile limitirane stručnom radnom snagom (posebo elektromonterskog zanimanja), nabavkama opreme i materijala.

Ovim ulaganjima nije značajnije popravljena pogonska spremnost ali je omogućeno održavanje isporuke električne energije distributivnim potrošačima.

Analizom vrste i obima izvedenih radova, dolazi se do zaključka da je pored interventnih rađeno i na planskim aktivnosti, što je rezultiralo manjim brojem havarija i manjom obustavom isporuke električne energije.

Pregled izvedenih radova na osnovu izvještaja pojedinih distribucija:

- Sanacija dalekovoda 35 i 10 kV nakon havarija, intervencije kao što su zamjena pojedinih stubova ili djelova stubova, oštećenog užeta, izolatora, rasijecanje rastinja u trasama vodova
- Redovna periodična ispitivanja i podešavanja zaštita u TS 35/10 kV,
- Opravke na opremi (prekidačima i rastavljačima) 35 i 10 kV,
- Zamjene energetskih transformatora (planirane zbog povećanja kapaciteta) i interventne,
- Opravke transformatora, nakon havarija,
- Rekonstrukcije vazdušne NN mreže-uglavnom zamjena dotrajalih stubova i provodnika u niskonaponskim mrežama,
- Intervencije na kablovskoj mreži-ugradnja kraćih dionica, otklanjanje kvarova, ugradnja spojnika, završetaka.

Da bi se održavanje objekata distributivne mreže moglo realizovati u uslovima ograničenih finansijskih mogućnosti potrebno je:

- Obezbijediti neophodan materijal za održavanje distributivne mreže: drvene i betonske stubove raznih dimenzija, užad i samonosive kablovske snopove raznih presjeka, visokonaponske i niskonaponske kablove raznih presjeka, kablovski pribor, DTS 10/0.4 kV, u skladu sa tehničkom preporukom TP 1b, STS 10/0.4 kV snage 50 do 160 kVA,
- Obezbijediti ispitne uređaje i opremu, terenska i specijalizovana vozila radi podizanja tehničke opremljenosti i efikasnosti ekipa za održavanje.

Karakteristike koje kontinuirano ilustruju stanje distributivne mreže već dugi niz godina, a u situaciji limitiranih ulaganja se i pogoršavaju, su:

- Eksploatacija u teškim pogonskim uslovima, u periodu koji prevazilazi životni vijek opreme u postrojenjima,
- Prevaziđena tehnička rješenja i opreme koji ne odgovaraju savremenim zahtjevima,
- Nesrazmjeran rast sekundarne distributivne mreže bez adekvatnog proširenja primarne, što izaziva preopterećenja dalekovoda 35 kV i TS 35/10 kV
- Porast potrošnje električne energije, intenzivna neplanska gradnja u pojedinim područjima, što nije praćeno odgovarajućim razvojem mreže,
- Nedovoljno opremljene i nedovoljno brojne ekipe za tekuće održavanje koje je pojačano zbog stanja u kome se objekti nalaze,
- Sporo uspostavljanje naposnkih stanja nakon kvarova zbog nepostojanja sistema za daljinski nadzor i upravljanje,
- Tehnički gubici (čiji je porast indikator ostalih nabrojanih karakterisitka).

Da bi se donekle ublažile ove karakteristike, neohodna su značajnija ulaganja, ne samo u održavanje već i u nove objekte.

Radi rješavanja potreba energetske najugroženijih područja, a na bazi ustanovljenih kriterijuma, napravljena je lista prioriteta. Najurgentniji su projekti kandidovani za donacije/kredite, finansiranje realizacije dijela projekata je obezbijeđeno potpisivanjem Ugovora sa Schneider Electricom u julu 2008. godine, o robnom kreditu Vlade Francuske na iznos od 8.479.000,00 eura. Najveći broj trafostanica 10/0.4 kV iz navedenog kredita je već ugrađen. U pripremi su tenderi za izvođenje radova na izgradnji trafostanica 35/10 kV iz robnog kredita Vlade Francuske.

U 2008. godini izvršene su slijedeće investicione aktivnosti u elektrodistributivnoj mreži:

- Izgrađeno je 20 stubnih transformatorskih stanica
- Izgrađeno je 32 distributivne transformatorske stanice
- Rekonstruisano je 41.925 metara trase niskonaponske mreže
- Ugrađeno je oko 10.000 komada stubova
- Položeno je 15.444 metara trase kabla 10 kV
- Izvršena je rekonstrukcija jedne trafostanice 35/10 kV

10. NAPLATA POTRAŽIVANJA ZA ISPORUČENU ELEKTRIČNU ENERGIJU

U toku 2008 godine FC Snabdijevanje pripremlilo, obradilo i izdalo 12 mjesečnih faktura tarifnim potrošačima. Sve fakture su predate Pošti Crne Gore na dalju distribuciju potrošačima u predviđenim rokovima.

Ukupna bruto fakturisana realizacija za 2008.godinu, sa obračunatim PDV-om, distributivnim potrošačima je iznosila 211.169.301,84 €, odnosno kategorij Domaćinstva fakturisano 102.242.361,97 je €, a kategoriji Ostala potrošnja 108.926.939,87 €.

U 2008 godini Odlukama Vlade Crne Gore subvencionirani su potrošači iz kategorije domaćinstva i ostala potrošnja..Po tom osnovu Ministarstvu za ekonomski razvoj Vlade Crne Gore je fakturisano 3.041.444,70 €.

10.1. Naplata potraživanja od direktnih potrošača

U 2009. godini direktnim potrošačima je fakturisano 1.436.919.033 kWh u iznosu od **69.687.991,52 €**(sa bračunatim PDV-om). Od direktnih potrošača naplaćeno je **65.033.514,83 €**.Ostvarena naplata kod direktnih potrošača u 2008. godini prikazan je u sledećoj tabeli

Direktni potrošači	Naplaćeno do 31.12.2008.g.
KAP-energija	50.537.523,93
KAP-kamate	6.482,97
Željezara Nikšić	13.783.209,69
Željeznica CG	706.298,24
Ukupno	65.033.514,83

10.2. Naplata potraživanja od distributivnih potrošača

Za 2008 godinu projektovan je stepen naplate fakturisane električne energije kod distributivnih potrošača u iznosu od 94%. Ukupno je naplaćeno 190.726.965,68€ odnosno 90,32% od fakturisane električne energije . Ono što je veoma važno,je da je struktura naplate za 2008 godinu znatno kvalitetnija u odnosu na prethodne godine,odnosno da se stepen virmanske naplate značajno popravio i iznosi 89,25%od ukupno ostvarene naplate.

U 2008 godini uvedeni su i novi modaliteti plaćanja utrošene električne energije a koji se odnosi na mogućnost plaćanja utrošene lektrične energije putem obveznica Fonda PIO.Putem obveznica naplaćeno je 4.089.755,00€

Poslovnom politikom FC Snabdijevanja ostvarenje stepena naplate za 2008 godinu je bilo uslovljeno nizom faktora, od kojih su naznačajniji:

- Značajni problemi isključenja tarifnih potrošača koji uredno ne izmiruju obaveze po osnovu utrošene električne energije
- Skromni rezultai naplate potraživanja po osnovu isporučene električne energijesudskim putem .

Pregled utuženih potrošača u toku 2008. godine kao i iznos naplaćenih potraživanja od ovih potrošača dat je u sledećoj tabeli.

Kategorija	Ukup broj predmeta	Ukupan iznos Utuženih potraživanja	Naplaćena potraživanja iznos €
domaćinstva	40.009	19.164.303,43	758.172,53
ostala potrošnja	286	3.573.478,31	181.255,88
UKUPNO	40.295	22.737.781,74	939.428,41

11. DIREKCIJA DRUŠTVA – ZAJEDNIČKE FUNKCIJE

11.1. Razvojna istraživanja

U okviru razvojnih istraživanja u periodu januar – decembar 2008 godine obavljene su sljedeće glavne aktivnosti:

- Hidrološka istraživanja za potrebe izgradnje MHE u Crnoj Gori (Projekat 2). Projekat se realizovao na osnovu donacije Vlade Norveške iz 2006 godine i obuhvatao je izbor lokacija, izgradnju hidroloških stanica, hidrološka mjerenja na novih 15 lokacija i obradu rezultata mjerenja. U ovom periodu izvršen je izbor lokacija, izgradnja hidroloških stanica, završeni terenskih radovi na mjerenju. Izvođač radova je Hidrometereološki zavod RCG, a kontrola radova se obavljala od strane stručnjaka ove službe.
- Izrada Zajedničke studije EPCG – Statkraft (Norveška). Na osnovu potpisanog Memoranduma o razumijevanju između EPCG i Statkrafta, završena je aktivnost iz prethodne godine na izradi Zajedničke studije. U okviru ove Službe vršena je analiza, dopuna i prevođenje dokumentacije dostavljene od strane Statkrafta, kao i izrada pojedinih djelova dokumenta. Stručnjaci Službe su učestvovali u organizaciji i održavanju sastanaka sa predstavnicima Statkrafta, a konačno usvajanje je izvršeno u martu 2008.
- Rad na pripremi tendera za Hidroelektrane na Morači. Poslovi se obavljaju u okviru Ministarstva za ekonomski razvoj. Stručnjaci iz EPCG učestvovali u pripremi i razmatranju tendera za angažovanje konsultanata, tendera za prekvalifikaciju, informacionih izvještaja o projektu, ugovora za konsultantske usluge, pružanju tehničkih informacija konsultantima i zainteresovanim kompanijama, projektnih zadataka za konsultante i prostorne planove, definisanju priključenja HE na elektroenergetski sistem. U okviru ovih aktivnosti izvršeno je prikupljanje, ažuriranje i sistematizacija postojeće projektne dokumentacije koja se nalazila na više lokacija.
- Izrada Projekt planova za izgradnju MHE Otilovići i MHE Rošca sa podnošenjem zahtijeva Ministarstvu za ekonomski razvoj za dobijanje saglasnosti za korišćenje vodotoka i akumulacije.
- Ispitivanje uticaja prevođenja rijeke Zete u akumulacije Krupac i Slano. Za potrebe projekta Optimalnog korišćenja voda Gornje Zete izrađena potrebna dokumentacija i sproveden tender za izbor obrađivača Studije uticaja. U toku je izvođenje istražnih radova na utvrđivanju kvaliteta voda. Završetak Studije je planiran za kraj 2009. godine.

11.2. Projektni biro

Tokom godine Projektni biro je radio za potrebe pojedinih djelova Preduzeća (FC Distribucija i FC Prenos) na poslovima izrade investiciono-tehničke dokumentacije: glavnih projekata, elaborata, tehničkih rješenja, tendera i ostalih usluga iz djelatnosti biroa.

U toku godine izrađena su 52 projekta.

11.3. Centar za informaciono komunikacione tehnologije

U Centru za informaciono komunikacione tehnologije u periodu januar-decembar 2008 godine realizovane su slijedeće aktivnosti:

- Implementacija Projekta Svjetske banke – FMIS-a
- Razvoj WAN mreže – implementacijom MIPNET-a
- Uvođenje mrežnih servisa – Aktivnog Direktorijuma i VSUS-a, na području cijele EPCG
- Aktivna aplikativna podrška FC Distribucija – za praćenje
 - a) gubitaka – sistemska i aplikativna
 - b) neovlašćena potrošnja
 - c) izdavanje elektroenergetske saglasnosti
- Aktivna aplikativna podrška FC Snabdijevanje oko subvencija i naplate potraživanja
- Aktivna informatička podrška namjenski formiranih komisija, radnih timova i svih korisnika na nivou Društva
- Održavanje cjelokupnog hardvera, sistemskog i aplikativnog softvera poslovno informacionog sistema na nivou Društva

11.4. Uvođenje i unapređenje sistema kvaliteta i zaštita životne sredine

Centar za sistem kvaliteta i zaštitu životne sredine, svoje aktivnosti je obavljao u skladu sa Poslovnim politikom EPCG i Programom rada Odbora za kvalitet Vlade CG, koristeći pozitivna iskustva iz okruženja i potrebu za prihvatanje zahtjeva EU za unapređenje poslovnih sistema, primjenom ISO - međunarodnih standarda sistema kvaliteta.

Osnovne aktivnosti Centra bile su :

- Eksterna i interna obuka osoblja Centra i kadrovske logisike Direkcije, FC i Elektrogradnje za primjenu aktuelnih standarda sistema kvaliteta radi unapređenja poslovnih procesa EPCG, primjenom standarda **IMS-Menadžment integralnog sistema kvaliteta** (ISO 9001 - upravljanje kvalitetom procesa pojedinih funkcija; ISO 14001 - upravljanje zaštitom životne sredine i 18001 – upravljanje bezbjednosti i zaštitom zdravlja uposlenih) po potrebi i zahtjevu korisnika;
- Izrada strukovnih dokumenata kvaliteta u Direkciji, FC i Elektrogradnji po zahtjevu i prioritetu uz redovno pružanje usluga na izradi istih;
- Izrada Programa obuke za uposlene za standard ISO 18001 – bezbjednost i zaštita zdravlja uposlenih;
- Praćenje podataka potencijalnih zagađivača u EPCG i identifikacija parametara potencijalnih zagađivača životne sredine idr.;

12. ELEKTROGRADNJA

Elektrogradnja, kao dio Preduzeća EPCG A.D. – Nikšić predstavlja visoko specijalizovani servis Elektroprivrede Crne Gore i bavi se izgradnjom svih vrsta investicionih objekata,

investicionim i tekućim održavanjem elektroenergetskih objekata, kao i drugim specifičnim poslovima (sanacije havarijskih stanja, rekonstrukcijama itd) po naručenju posla za potrebe Preduzeća i trećih lica.

U toku 2008. godine OC Elektrogradnja je prvenstveno radila na:

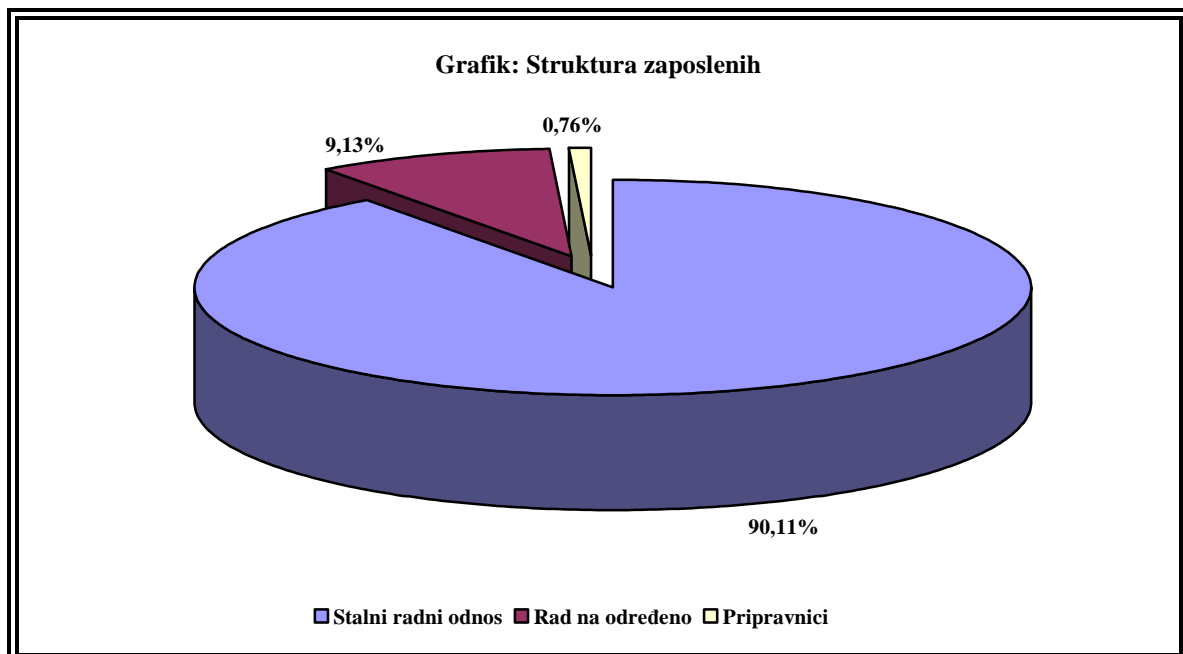
- Sanaciji (remontu) objekata
- Elektrifikaciji sela
- Investicionom i tekućem održavanju i ugradnji čelične konstrukcije
- Proizvodnji metalno-rešetkaste konstrukcije
- Proizvodnji armirano- betonskih nogara sa obujmicama itd.

13. KADROVSKA POLITIKA

U dijelu kadrovske politike, kako je to bilo predviđeno odredbama Poslovne politike za 2008 godinu, osnovna poenta je stavljena na racionalizaciju radne snage i njeno svodjenje u optimalne okvire, a sve u kontekstu ukupnih aktivnosti za što lakši prelazak iz faze funkcionalnog u fazu pravnog razdvajanja jedinstvene i vertikalno integrisane EPCG.

Ukupan broj zaposlenih na dan 01.01.2008 godine iznosi 3382, , od čega je u stalnom radnom odnosu 3181, 72 rad na određeno, 24 pripravnika i 105 zaposlenih koji rade po Ugovoru o privremenim i povremenim poslovima.

Ukupan broj zaposlenih na dan 31.12.2008 godine iznosi 3306, od čega je u radnom odnosu na 2979, 302 rad na određeno i 25 pripravnika.

I ove kao i ranijih godina **kvalifikaciona struktura zaposlenih je izuzetno povoljna i iznad prosjeka Republike**, s obzirom da u njihovoj strukturi preovladava visoka stručna sprema KV i VK radnici elektro struke.

Svodjenje broja radnika EPCG na sadašnji nivo postignuto je prije svega:

- Prirodnim odlivom
- Prijemom novih radnika samo u neophodnim slučajevima i to po pravilu na određeno vrijeme o čemu je odlučivao Izvršni direktor
- Popunom upražnjenih radnih mjesta horizontalnim pomjeranjem radnika u okviru organizacionog dijela i iz jednog dijela u drugi
- Otkupom radnih mjesta
- Prestanak radnog odnosa zbog neposjedovanja validnih diploma.

Shodno odluci Odbora direktora kojom je uređen otkup radnih mjesta radni odnos je prestao za 123 zaposlenih. Ova mjera čini se posebno cjelishodnom i potrebnom u prelaznom periodu do konačne primjene socijalnog programa ali za njen nastavak u narednom periodu neophodno je da Odbor direktora donese novu odluku kojom će utvrditi novi iznos otkupnine.

Tokom ove godine pravo na penziju je ostvarilo 38 zaposlenih.

U periodu od 01.01.2008 – 31.12.2008 godine preminulo je 10 zaposlenih.

Otkaz su dobila 4 zaposlena, dok je sa troje zaposlenih sporazumno napustili Društvo.

Zbog potpunog gubitka radne sposobnosti tojici zaposlenih je prestao radni odnos.

Zbog neposjedovanja validne odnosno vjerodostojne diplome o stručnoj spremi, po sili zakona prekinut je radni odnos za 21 zaposlenih.

14. FINANSIJSKO POSLOVANJE

14.1. Uvodne napomene

Na samom početku prikaza pokazatelja o finansijskom poslovanju EPCG AD Nikšić za 2008. godinu neophodno je uvodno ukazati na okolnosti i specifičnosti vezane za posmatrani period poslovanja:

- Metodologija finansijskog izvještavanja za 2008. godinu usklađena je sa »Pravilnikom o tarifama za električnu energiju» koji je donijela Regulatorna agencija za energetiku.
- Prihodi od Kombinata aluminijuma Podgorica usled promjene cijena aluminijuma na betzi manji su od ostvarenja iz 2007. godine.
- Regulisana cijena uglja u 2008. godini iznosila je 25,65 € po toni (odnosno 2,7847 €/GJ) za garantovanu toplotnu moć od 9.211 kJ/kg
- Po osnovu uvezene električne energije ostvareni su troškovi u 2008. godini su iznosu 85.065.866 Eura.
- U periodu januar-decembar 2008. godine Elektroprivreda Crne Gore je po osnovu rodnosa sa EPS-om ostvarila negativan konsolidovani saldou iznosu od 5.456.045 €.

- Obaveze prema lokalnim samoupravama značajno su opteretile poslovanje Elektroprivrede.

14.2. Finansijski iskazi

U periodu januar.- decembar 2008.godine Elektroprivreda Crne Gore A.D. Nikšić je ostvarila **ukupan prihod** u iznosu od **273.804.305 €** a **ukupan rashod** u iznosu **291.077.921 €** Na osnovu obračunatog poreza na dobit ostvareno je dodatno umanjenje poslovnog rezultata za **334.079 €** Ostvareni ukupni prihodi su za 6,62% veći od plana za 2008. godinu a rashodi za 9,55% .Takođe u odnosu na ostvarenje iz 2007. godine došlo je do uvećanja ukupnih prihoda za 4,65% i rashoda za 8,00%.

Finansijski rezultat u posmatranom periodu iskazuje **gubitak** u iznosu **17.607.696 €** i veći je za **9.731.221 €** od ostvarenja iz prethodne godine, odnosno za **8.940.722 €** u odnosu na plan.

Analitičko sagledavanje kretanja i uticaja pojedinih prihoda i rashoda na rezultat poslovanja za period januar-decembar 2008. godine i njihovo upoređenju sa podacima iz Plana i ostvarenjem iz 2007. godine daje se u pregledu Bilansa uspjeha..

Opis	2008 Ostvarenje	2008 Plan	2007 Ostvarenje	Struktura 2008 god.	Stepen Ostvar./plan	Stepen 2008 ost./2007 ost.
PRIHODI						
1. Prihodi od prodaje električne energije	248.268.632	239.868.561	229.381.843	90,67%	103,50%	108,23%
2. Ostali poslovni prihodi	17.166.819	15.940.056	16.966.221	6,27%	107,70%	101,18%
3. Finansijski prihodi	1.497.832	108.534	1.127.863	0,55%	1380,06%	132,80%
4. Ostali prihodi	6.871.021	1.118.800	14.153.984	2,51%	614,14%	48,54%
Ukupno Prihodi	273.804.305	257.035.951	261.629.910	100,00%	106,52%	104,65%
RASHODI						
1. Troškovi nabavke el. energije iz uvoza	85.065.866	71.333.756	91.559.830	29,22%	119,25%	92,91%
2. Trosak goriva za proizvodnju el. energije	40.643.748	39.383.385	21.814.767	13,96%	103,20%	186,31%
3. Godišnji trošak zarada i ostalih ličnih primanja	55.325.010	54.461.899	48.508.345	19,01%	101,58%	114,05%
4. Troškovi rezervnih dijelova i materijala	8.580.471	6.762.888	7.324.446	2,95%	126,88%	117,15%
5. Trošak usluga trećih lica	11.910.968	13.868.223	12.742.241	4,09%	85,89%	93,48%
6. Trošak tek. bank., telekom., pošt., usluga osiguranja...	4.138.826	4.470.784	4.285.279	1,42%	92,57%	96,58%
7. Trošak poreza na imovinu i ob. doprinosa (naknada)	15.888.545	11.199.847	17.676.922	5,46%	141,86%	89,88%
8. Ostali troškovi	10.434.048	13.639.425	12.538.759	3,58%	76,50%	83,21%
9. Ostali troškovi (Rezervisanje iz prethodnih god.)	11.933.529	10.392.500	8.300.570	4,10%	114,83%	143,77%
10. Amortizacija	35.932.345	37.982.415	36.331.144	12,34%	94,60%	98,90%
11. Finansijski rashodi	1.581.698	1.698.517	2.325.909	0,54%	93,12%	68,00%
12. Vanredni rashodi	3.009.686	399.284	1.108.532	1,03%	753,77%	271,50%
13. Trošak za zaštitu životne sredine	1.177.136	110.000	-	0,40%	1070,12%	#DIV/0!
14. Nab. El. energije - EPS (konsolidovani saldo)	5.456.045	-	4.989.643	1,87%	#DIV/0!	109,35%
Ukupno Rashodi	291.077.921	265.702.925	269.506.385	100,00%	109,55%	108,00%
III. GUBITAK IZ POSLOVANJA	(17.273.617)	(8.666.974)	(7.876.475)			
IV. POREZ NA DOBIT	(334.079)					
V. NETO GUBITAK	(17.607.696)	(8.666.974)	(7.876.475)			

14.3. Prihodi

Ukupan prihod "Elektroprivrede Crne Gore" u periodu januar-decembar 2008.godine ostvaren je u iznosu **273.804.305 €**.

Strukturu ukupnog prihoda čine prihodi od prodaje el. energije, ostali poslovni prihodi, finansijski prihodi i ostali prihodi.

14.3.1. Prihod od prodaje električne energije

U posmatranom periodu ostvaren je prihod od prodaje električne energije u iznosu od 248.268.632 €. Prihodi od prodaje električne energije direktnim i distributivnim potrošačima iznosili su 240.205.320 €, a po osnovu izvoza el. energije ostvaren je dodatan prihod os 8.063.313 €.

U narednoj tabeli data je analitika ostvarenih prihoda od prodaje električne energije direktnim i distributivnim potrošačima.

POTROŠAČ	Ukupno 2008. godina		
	Potrošnja (MWh)	Fakturisano u Eurima	€/kWh
KAP	1.187.127	43.785.278	36,88
ŽNK	228.177	14.359.153	62,93
ŽCG	21.615	1.407.630	65,12
UKUPNO DIREKTNI POTROŠAČI	1.436.919	59.552.061	41,44
35kV	75.719	5.100.386	67,36
10kV	222.030	18.092.669	81,49
Ukupno 0,4kV	1.578.658	156.985.134	99,44
0,4 kV I stepen	122.871	19.932.496	162,22
0,4 kV II stepen	241.346	44.179.877	183,06
0,4 kV Domacinstva	1.177.996	87.818.627	74,55
0,4 kV JR	36.446	5.054.134	138,68
Korekcija	13.419	475.069	
UKUPNO DISTR. POTROŠAČI	1.889.826	180.653.259	95,59
SVEGA	3.326.745	240.205.320	72,20

Ostvarena prosječna prodajna cijena električne energije u periodu januar – decembar 2008. godine iznosila je 72.20 €/MWh . Kod direktnih potrošača ostvarena je prodajna cijena od 41.44 €/MWh dok je kod distributivnih ona iznosila 95.59 €/MWh.

14.3.2. Ostali poslovni prihodi

U periodu januar – decembar 2008. godine ostvareni su ostali poslovni prihodi u iznosu od 17.166.819 € i veći su za 200.599 € ili 1,18% % od ostvarenja iz istog perioda 2007. godine odnosno veći za 1.226.763 € ili 7,70% u odnosu na plan. Struktura ostalih poslovnih prihoda data je u slijedećoj tabeli:

Prihodi	2008 Ostvarenje
Prihodi od usluga Prenosa	4.043.724
Prihodi po osnovu neovlašćene potrošnje	3.748.952
Prihodi od prodaje usluga	3.565.280
Prihodi od doprinosa za stambenu izgradnju	2.562.380
Ostali poslovni prihodi	1.068.370
Pr. od premija, subv., dot., regr., kompenzacija...	898.393
Prihodi od saglasnosti	553.258
Prihodi od uključenja	336.659
od akt. ili troš. roba i usluga za sopst. potrebe	333.937
Prihodi od renti (zakupnina)	28.181
Pr. od aktiv. ili troš. roba za sopstvene potrebe	27.686
Ukupno	17.166.819

14.3.3. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi su u ovom periodu ostvareni su u iznosu 1.497.832 €. Dominantan dio ove kategorije prihoda čine pozitivne kursne razlike koje su u posmatranom periodu ostvarene na nivou od 967.233 €.

14.3.4. Ostali prihodi

Ostvareni su u iznosu od 6.871.021 € i čine 2,51% ukupnih prihoda. U odnosu na plan ostali prihodi veći su za 5.752.221 €, dok su u odnosu na ostvarenje iz istog perioda prethodne godine manji za 7.282.963 €.

14.4. Rashodi

U periodu januar-decembar 2008. godine ostvareni su ukupni rashodi u iznosu **291.077.921 €** i veći su za 25.374.996 € ili 9,55% od plana, odnosno za 21.571.536 € ili 8,00% od ostvarenja iz 2007. godine.

14.4.1. Troškovi nabavke električne energije iz uvoza

Troškovi nabavke električne energije iz uvoza za period januar - decembar 2008. godine iznose 85.065.866 €, Ova kategorija rashoda čini 29,22% od ukupnih rashoda i veća je za 13.732.109 € ili 19,25% od plana, dok je u odnosu na ostvarenje iz istog perioda prethodne godine manja za 6.493.964 € ili 7,09%.

Radi realnosti sagledavanja uvoza i izračunavanja prosječne cijene uvoza, podatke dajemo po mjesecima, količini i vrijednosti uvezene električne energije:

Mjesec	Količina MWh	Vrijednost €	€/MWh
Januar	126.140	10.129.825	80,31
Februar	95.298	7.841.088	82,28
Mart	85.679	7.078.283	82,61
April	36.561	2.793.762	76,41
Maj	90.449	6.210.227	68,66
Jun	58.192	4.531.938	77,88
Jul	104.874	8.010.630	76,38
Avgust	112.098	9.853.032	87,90
Septembar	71.349	6.007.368	84,20
Oktobar	146.401	12.425.903	84,88
Novembar	52.011	4.082.378	78,49
Decembar	72.508	6.101.432	84,15
Ukupno	1.051.561	85.065.866	80,89

Prosječna cijena uvezene električne energije u odnosu na 2007. godinu je porasla za 23.71%.

14.4.2. Trošak goriva za proizvodnju el. energije

Ostvaren je u iznosu 40.643.748 € i veći je za 1.260.363 € ili 3,20% od plana, odnosno veći za 18.828.981 € ili 86,31% od ostvarenja iz istog perioda 2007. godine.

Troškovi uglja ostvareni su u iznosu od 39.257.996 € i veći su u odnosu na plan za 1.552.491 € ili 4,12%, a u odnosu na ostvarenje iz prethodnogodišnje godine veći za 18.719.415 € ili 91,14%.

Troškovi mazuta ostvareni su u iznosu 1.210.221 € i manji su u odnosu na plan za 19,32%, a u odnosu na ostvarenje iz prethodne godine veći za 4,69%.

Troškovi hemikalija ostvareni u iznosu 175.532 € i manji su u odnosu na plan za 1,32%, a u odnosu na ostvarenje iz prethodne godine veći za 46,05%.

14.4.3. Godišnji trošak zarada i ostalih ličnih primanja

Godišnji trošak zarad i ostalih ličnih primanja ostvaren je na nivou od 55.325.010 € i veći je za 863.111 € ili 1,58% od plana, odnosno veći za 6.816.665 € ili 14,05% od ostvarenja iz istog perioda 2007. godine, a sastoji se od:

- Bruto zarada,
- Ostalih ličnih primanja.

U ukupnim rashodima zarade i ostala lična primanja učestvuju sa 18.00%.

Bruto zarade (neto zarade, porezi i doprinosi)

Po osnovu bruto zarada u posmatranom periodu izdvojeno je 46.282.678 €. U odnosu na plan bruto zarade veće su za 0,04% ili 20.506 €, a u odnosu na ostvarenje iz prethodne godine veći za 11,55% ili 4.791.506 €. U toku 2008. godine sprovodila redovna kontrola zarada kroz praćenje prekovremenih sati.

Neto zarade iznose 24.878.527 € a doprinosi i porezi na zarade 21.404.150 €. Prosječno ostvarena mjesečna neto zarada po zaposlenom za period januar-decembar 2008.godine iznosi 578,54€. Prosječne mjesečne neto zarade po funkcionalnim i organizacionim cjelinama date su u narednoj tabeli.

Dio Društva	Prosječna neto zarada
FC Proizvodnja	619,37
FC Prenos	604,85
FC Distribucija	544,51
FC Snabdijevanje	552,52
OC Direkcija Društva	662,34
OC Elektrogradnja	541,06

Strukturu bruto zarada čine: neto zarade 22.847.398 €, naknade za neto zarade 2.031.129 €, troškove poreza i naknada 5.790.704 €, doprinosi i naknade zarada 7.974.842 €, troškovi doprinosa na teret poslodavca 6.323.732 €, prirez na porez 771.704 €, doprinosi Privrednoj komori 138.866 €, doprinosi Sindikatu CG 170.325 €, doprinosi sindikatu EPCG 119.973 € i ostali troškovi doprinosa 114.004 €.

Obračun i isplata zarada i ostalih ličnih primanja i naknada u Društvu vršena je mjesečno u tekućem mjesecu za prethodni mjesec u skladu sa odredbama Pojedinačnog kolektivnog ugovora i Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta Elektroprivrede Crne Gore .

Troškovi ostalih ličnih primanja i naknada

Troškovi ostalih ličnih primanja i naknada iznose 9.042.333 € i veći su za 10,28% ili 842.604 € od plana i veći za 28,86% ili 2.025.159 € u odnosu na ostvarenje iz 2007. godine.

Do povećanja troškova zarada i ostalih ličnih primanja, u odnosu na plan, prvenstveno je došlo iz razloga većeg troška otkupa radnih mjesta u odnosu na planirani. Pozitivni efekti smanjenja broja zaposlenih očekuju se u narednom periodu.

14.4.4. Troškovi rezervnih dijelova i materijala

Troškovi rezervnih dijelova i materijala ostvareni su na nivou od 8.580.471 € i sastoje se od:

- Troškovi rezervnih dijelova i materijala za održavanje i
- Ostali rezervni dijelovi i materijali.

Ova kategorija rashoda veća je u odnosu na plan za 1.817.582 € ili 26,88%, a u odnosu na ostvarenje iz prethodne godine veća za 1.256.025 € ili 17,15%.

Troškovi rezervnih dijelova i materijala za održavanje

U periodu januar-decembar 2008. godine za troškove rezervnih dijelova i materijala za održavanje prema knjigovodstvenim podacima izdvojeno je 7.917.722 €. Ova kategorija rashoda veća je za 2.073.695 ili 35,48% od plana a u odnosu na isti period prethodne godine veća za 1.390.801 € ili 21,31%.

Pregled troškova rezervnih djelova i materijala za održavanje po organizacionim djelovima Društva daje se u sledećem tabelarnom prikazu.

R.br.	Dio Društva	Rezervnih djelovi i materijali za održavanje	Struktura %
1	FC Proizvodnja	1.737.420	21,94%
2	FC Prenos	608.200	7,68%
3	FC Distribucija	5.042.853	63,69%
4	FC Snabdijevanje	45.261	0,57%
5	OC Direkcija Društva	125.577	1,59%
6	OC Elektrogradnja	358.412	4,53%
	SVEGA	7.917.722	100,00%

Ostali rezervni djelovi i materijali

U periodu januar – decembar 2008. godine, ova kategorija rashoda, ostvarena je u iznosu od 662.748 € i manja je za 134.776 € ili 16,90% od ostvarenja iz istog perioda 2007. godine odnosno 256.113 € ili 27,87% u odnosu na plan. Dominantan dio ove kategorije rashoda čine troškovi kancelarijskog materijala koji su u posmatranom periodu ostvareni na nivou od 354.603 €.

14.4.5. Trošak usluga trećih lica

Trošak usluga trećih lica ostvaren je u iznosu od 11.910.968 € i sastoji se od:

- Troškovi usluga održavanja i
- Ostali troškovi usluga.

Ova kategorija rashoda manja je u odnosu na plan za 1.957.255 € ili 14,11%, a u odnosu na ostvarenje iz prethodne godine manja za 831.273 € ili 6,52% .

Troškovi usluga održavanja

Ostvareni su u iznosu od 7.671.988 € i manji su za 230.556 € ili 2,92% od ostvarenja iz 2007. godine odnosno 232.655 € ili 2,94% u odnosu na plan.

Detaljan pregled dat je u narednoj tabeli.

R.br.	Dio Društva	Troškovi usluga održavanja	Struktura %
1	FC Proizvodnja	3.020.716	39,37%
2	FC Prenos	732.638	9,55%
3	FC Distribucija	3.042.122	39,65%
4	FC Snabdijevanje	30.764	0,40%
5	OC Direkcija Društva	121.013	1,58%
6	OC Elektrogradnja	724.734	9,45%
	Ukupno	7.671.988	100,00%

Ostali troškovi usluga

U posmatranom periodu ostvareni su u iznosu od 4.238.980 € i manji su za 600.717 € ili 12,41% od ostvarenja iz istog perioda 2007. godine odnosno manji za 1.724.600 € ili 28,92% u odnosu na plan.

14.4.6. Trošak tekućih bankarskih, telekomunikacionih, poštanskih, usluga osiguranja i usluga imaoća licenci

Ostvaren je u iznosu 4.138.826 € i manji je za 331.957 € ili 7,43% od plana, odnosno za 146.452 € ili 3,42% od ostvarenja iz 2007. godine. Najznačajnija stavka u okviru ove kategorije rashoda je trošak premije osiguranja koje je u 2008. godini iznosio 1.745.103 €.

14.4.7. Trošak poreza na imovinu i obaveznih doprinosa (naknada)

U periodu januar – decembar 2008. godine ostvaren je u iznosu od 15.888.545 € i manji je za 1.788.377 € ili 10,12% od ostvarenja iz istog perioda 2007. godine odnosno veći za 4.688.698 € ili 41,86% u odnosu na plan. Ova kategorija rashoda obuhvata: lokalne komunalne takse, naknade za korišćenje voda, troškovi izdavanja licenci, takse za građevinsko zemljište i objekte, carine, porez na imovinu i dr. Važno je napomenuti da je ovako značajn nivo ove kategorije rashoda uslovljen obavezama Elektroprivrede prema lokalnim samoupravama.

14.4.8. Ostali troškovi

Ostali troškovi u 2008.godini iznose 10.434.048 € i manji su za 3.205.378 € ili 23,50%, od plana odnosno 2.104.712 € ili 16,79% u odnosu na isti period prethodne godine.

14.4.9. Ostali troškovi (Rezervisanje iz prethodnih god.)

Ostvareni su u iznosu od 11.933.529 € i veći su za 1.541.029 € ili 14,83% od plana, odnosno za 3.632.960 € ili 43,77% od ostvarenja iz 2007. godine.

Za potraživanja od kupaca za isporučenu električnu energiju, fakturisanu zaključno sa 30.06.2008. godine (ostala potrošnja, domaćinstva, direktni potrošači električne energije) urađena je ispravka vrijednosti, za neizmirena potraživanja na dan 31.03.2009 godinu, a za potraživanja za neovlašćenu potrošnju na dan 31.12.2008 god.

14.4.10. Amortizacija

Troškovi amortizacije u ovom periodu su obračunati na osnovu vrijednosti i definisanog vijeka trajanja osnovnih sredstava u iznosu od 35.932.345 € .

Troškovi amortizacije čine 12,34% ukupnih rashoda.

14.4.11. Finansijski rashodi

U periodu januar – decembar 2008. godine, ostvareni su finansijski rashodi u iznosu od 1.581.698 €. Dominantan dio ove kategorije rashoda čine troškovi kamata koji su u posmatranom periodu ostvareni na nivou od 1.378.964 €.

14.4.12. Vanredni rashodi

Ostvareni su u iznosu od 3.009.686 € i čine 1,03% ukupnih rashoda.

14.4.13. Troškovi za zaštitu životne sredine

Ostvareni su u iznosu od 1.177.136 € i čine 0,40% ukupnih rashoda.

Opština Pljevlja je donijela privremeno rješenje vezano za zaštitu i unapređenje životne sredine po osnovu hemijskih zagađivača raznih vrsta. U 2009. godini prinudnom naplatom je naplaćeno 1.102.135,95 Eura ovih obaveza. Navedena odluka je prestala da važi 18.02.2009. godine (Sl CG br. 12).

14.4.14. Nab. el. energije - EPS (konsolidovani saldo)

U periodu januar-decembar 2008. godine Elektroprivreda Crne Gore je po osnovu razmjene el. energije HE Piva sa EPS-om ostvarile prihode od 37.051.685 € a rashode od 42.507.729 €, tako da je konsolidovani saldo negativan i iznosi 5.456.045 €.

14.5. Porez na dobit

Na osnovu kalkulacija odloženog poreza ostvaren je dodatni gubitak u iznosu od 334.079 €.

PRILOG

FC PROIZVODNJA

Ukupni rashodi FC Proizvodnja ostvareni su u iznosu 93.451.060 € i to:

	Dir. Proizvodnje	HE Perucica	HE Piva	TE Pljevlja	Svega
Ostvarenje	618.125	20.329.923	12.676.690	59.826.322	93.451.060
Plan	597.898	14.969.270	11.878.386	57.120.225	84.565.779
Stepen	103,38%	135,81%	106,72%	104,74%	110,51%

U odnosu na plan rashodi su veći za 10,51% ili 8.885.281, a u odnosu na ostvarenje iz prethodne godine veći za 35,07% ili 24.261.578 €.

Do povećanja rashoda u odnosu na ostvarenje iz prethodne godine i plan došlo je prvenstveno zbog dodatnih obaveza HE Perućica i HE Piva prema lokalnim samoupravama, te veće potrošnje uglja u odnosu na plan.

Tabela. Komparativna analiza rashoda

Troškovi	1-12 2008 Ostvarenje	1-12 2008 Plan	1-12 2007 Ostvarenje	Stepen Ostvar./Plan	Stepen 2008 ost./2007 ost.
1. Troškovi nabavke el. energije iz uvoza	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
2. Trosak goriva za proizvodnju el. energije	40.642.949	39.383.385	21.814.767	103,20%	186,31%
3. Godišnji trošak zarada i ostgih ličnih primanja	15.082.976	14.512.213	13.169.790	103,93%	114,53%
4. Troškovi rezervnih dijelova i materijga	1.960.489	1.491.000	1.485.398	131,49%	131,98%
5. Trošak usluga trećih lica	4.031.954	3.772.300	4.183.472	106,88%	96,38%
6. Trošak tek. bank., telekom., pošt., usluga osiguranja...	648.641	602.143	785.722	107,72%	82,55%
7. Trošak poreza na imovinu i ob. doprinosa (naknada)	11.077.548	4.881.330	7.795.470	226,94%	142,10%
8. Ostgi troškovi	2.008.928	4.154.408	3.862.479	48,36%	52,01%
9. Ostgi troškovi (Rezervisanje iz prethodnih god.)	25.143	0	13.239	#DIV/0!	189,92%
10. Amortizacija	14.193.264	15.000.000	14.397.977	94,62%	98,58%
11. Finansijski rashodi	1.063.458	531.000	1.106.040	200,27%	96,15%
12. Vanredni rashodi	1.538.573	128.000	575.129	1202,01%	267,52%
13. Trošak za zaštitu životne sredine	1.177.136	110.000	0	1070,12%	#DIV/0!
14. Nab. el. energije - EPS (konsolidovani sgdo)	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
Ukupno	93.451.060	84.565.779	69.189.482	110,51%	135,07%

FC PRENOS

Ukupni rashodi FC Prenos ostvareni su u iznosu 15.298.701 € i manji su za 9,93% ili 1.685.855 € od plana, odnosno manji za 4,76% ili 764.177 € od ostvarenja iz prethodne godine.

Do ostupanja od planiranih veličina došlo je prvenstveno zbog ITC mehanizma.

Tabela. Komparativna analiza rashoda

Troškovi	1-12 2008 Ostvarenje	1-12 2008 Plan	1-12 2007 Ostvarenje	Stepen Ostvar./Plan	Stepen 2008 ost./2007 ost.
1. Troškovi nabavke el. energije iz uvoza	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
2. Trosak goriva za proizvodnju el. energije	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
3. Godišnji trošak zarada i osti ih ličnih primanja	5.246.317	5.452.885	4.598.655	96,21%	114,08%
4. Troškovi rezervnih dijelova i materijia	653.915	703.000	611.163	93,02%	107,00%
5. Trošak usluga trećih lica	1.469.318	2.720.249	2.080.440	54,01%	70,63%
6. Trošak tek. bank., telekom., pošt., usluga osiguranja...	469.820	529.897	600.579	88,66%	78,23%
7. Trošak poreza na imovinu i ob. doprinosa (naknada)	678.768	819.763	794.651	82,80%	85,42%
8. Ostii troškovi	619.525	676.592	1.084.810	91,57%	57,11%
9. Ostii troškovi (Rezervisanje iz prethodnih god.)	0	0	33.517	#DIV/0!	0,00%
10. Amortizacija	5.598.977	5.604.870	5.587.423	99,89%	100,21%
11. Finansijski rashodi	411.103	335.017	607.962	122,71%	67,62%
12. Vanredni rashodi	150.959	142.284	63.678	106,10%	237,06%
13. Trošak za zaštitu životne sredine	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
14. Nab. el. energije - EPS (konsolidovani sido)	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
Ukupno 1	15.298.701	16.984.556	16.062.879	90,07%	95,24%

FC DISTRIBUCIJA

U periodu januar-decembar 2008. godine na nivou FC Distribucije ostvareni su ukupni rashodi na nivou od 58.654.464 €.

U odnosu na plan rashodi su manji za 2,52% ili 1.518.207 €, a u odnosu na ostvarenje iz prethodne godine manji za 0,63% ili 371.030 €.

Tabela. Komparativna analiza rashoda

Troškovi	1-12 2008 Ostvarenje	1-12 2008 Plan	1-12 2007 Ostvarenje	Stepen Ostvar./Plan	Stepen 2008 ost./2007 ost.
1. Troškovi nabavke el. energije iz uvoza	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
2. Trosak goriva za proizvodnju el. energije	799	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
3. Godišnji trošak zarada i ostacih ličnih primanja	24.944.369	25.220.574	21.613.363	98,90%	115,41%
4. Troškovi rezervnih dijelova i materijaca	5.258.671	3.853.081	4.514.717	136,48%	116,48%
5. Trošak usluga trećih lica	4.500.700	4.921.991	4.530.815	91,44%	99,34%
6. Trošak tek. bank., telekom., pošt., usluga osiguranja...	1.345.341	1.287.423	1.130.480	104,50%	119,01%
7. Trošak poreza na imovinu i ob. doprinosa (naknada)	2.844.653	4.582.431	7.727.797	62,08%	36,81%
8. Ostaci troškovi	2.957.379	3.068.850	3.142.728	96,37%	94,10%
9. Ostaci troškovi (Rezervisanje iz prethodnih god.)	544.821	392.500	147.517	138,81%	369,33%
10. Amortizacija	15.545.811	16.684.322	15.756.768	93,18%	98,66%
11. Finansijski rashodi	60.635	32.500	46.484	186,57%	130,44%
12. Vanredni rashodi	651.286	129.000	414.825	504,87%	157,00%
13. Trošak za zaštitu životne sredine	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
14. Nab. el. energije - EPS (konsolidovani sacdo)	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
Ukupno	58.654.464	60.172.672	59.025.495	97,48%	99,37%

FC SNABDIJEVANJE

Ukupni rashodi FC Snabdijevanja za period januar – decembar 2008. godine iznose 103.019.632 € i veći su za 13,34% ili 12.123.245 € od plana, odnosno manji za 3,24% ili 3.448.117 € u odnosu na ostvarenje iz 2007. godine.

U 2008. godini uvoz električne energije bio je značajno veći od planiranog pa je po tom osnovu došlo i do prekoračenja plana rashoda.

Tabela. Komparativna analiza rashoda

Troškovi	1-12 2008 Ostvarenje	1-12 2008 Plan	1-12 2007 Ostvarenje	Stepen Ostvar./Plan	Stepen 2008 ost./2007 ost.
1. Troškovi nabavke el. energije iz uvoza	85.065.866	71.333.756	91.559.830	119,25%	92,91%
2. Trosak goriva za proizvodnju el. energije	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
3. Godišnji trošak zarada i ostalih ličnih primanja	3.202.205	3.033.998	2.947.253	105,54%	108,65%
4. Troškovi rezervnih dijelova i materijaka	99.360	130.500	98.608	76,14%	100,76%
5. Trošak usluga trećih lica	315.639	612.733	507.224	51,51%	62,23%
6. Trošak tek. bank., telekom., pošt., usluga osiguranja...	1.377.128	1.729.916	1.315.193	79,61%	104,71%
7. Trošak poreza na imovinu i ob. doprinosa (naknada)	1.212.721	861.473	1.253.585	140,77%	96,74%
8. Ostaki troškovi	263.443	2.702.288	561.542	9,75%	46,91%
9. Ostaki troškovi (Rezervisanje iz prethodnih god.)	11.359.368	10.000.000	8.108.489	113,59%	140,09%
10. Amortizacija	118.025	191.723	109.505	61,56%	107,78%
11. Finansijski rashodi	1.392	300.000	5.263	0,46%	26,46%
12. Vanredni rashodi	4.485	0	1.259	#DIV/0!	356,37%
13. Trošak za zaštitu životne sredine	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
14. Nab. el. energije - EPS (konsolidovani sakdo)	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
Ukupno	103.019.632	90.896.387	106.467.749	113,34%	96,76%

OC DIREKCIJA DRUŠTVA

U periodu januar-decembar 2008. godine na nivou OC Direkcija Društva ostvareni su ukupni rashodi na nivou od 16.463.092 €. U odnosu na ostvarenje iz prethodne godine rashodi su veći za 7,23% ili 1.109.339 €, a u odnosu na plan veći za 74,21% ili 7.012.737 €.

Važno je napomenuti da je do prekoračenja plana rashoda, za posmatrani period, došlo prvenstveno zbog negativnog konsolidovanog salda sa EPS-om..

Tabela. Komparativna analiza rashoda

Troškovi	1-12 2008 Ostvarenje	1-12 2008 Plan	1-12 2007 Ostvarenje	Stepen Ostvar./Plan	Stepen 2008 ost./2007 ost.
1. Troškovi nabavke el. energije iz uvoza	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
2. Trosak goriva za proizvodnju el. energije	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
3. Godišnji trošak zarada i ostajih ličnih primanja	4.497.329	3.957.235	4.167.227	113,65%	107,92%
4. Troškovi rezervnih dijelova i materijaja	219.827	193.008	230.295	113,90%	95,45%
5. Trošak usluga trećih lica	672.971	1.324.450	892.558	50,81%	75,40%
6. Trošak tek. bank., telekom., pošt., usluga osiguranja...	257.526	282.815	412.529	91,06%	62,43%
7. Trošak poreza na imovinu i ob. doprinosa (naknada)	60.909	51.800	102.349	117,58%	59,51%
8. Ostaji troškovi	4.289.012	2.791.047	3.632.878	153,67%	118,06%
9. Ostaji troškovi (Rezervisanje iz prethodnih god.)	0	0	-2.193	#DIV/0!	0,00%
10. Amortizacija	311.595	350.000	328.009	89,03%	95,00%
11. Finansijski rashodi	45.110	500.000	560.161	9,02%	8,05%
12. Vanredni rashodi	652.769	0	40.297	#DIV/0!	1619,90%
13. Trošak za zaštitu životne sredine	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
14. Nab. el. energije - EPS (konsolidovani sajdo)	5.456.045	0	4.989.643	#DIV/0!	109,35%
Ukupno 1	16.463.092	9.450.355	15.353.754	174,21%	107,23%

OC ELEKTROGRADNJA

Ukupni rashodi OC Elektrogradnja ostvareni su u iznosu od 4.190.972 € i veći su za 15,35% ili 557.796 € od plana, odnosno veći za 23,01% ili 783.944 € od ostvarenja iz prethodne godine.

Tabela. Komparativna analiza rashoda

Troškovi	1-12 2008 Ostvarenje	1-12 2008 Plan	1-12 2007 Ostvarenje	Stepen Ostvar./Plan	Stepen 2008 ost./2007 ost.
1. Troškovi nabavke el. energije iz uvoza	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
2. Trosak goriva za proizvodnju el. energije	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
3. Godišnji trošak zarada i ostkih ličnih primanja	2.351.814	2.284.995	2.012.057	102,92%	116,89%
4. Troškovi rezervnih dijelova i materijka	388.208	392.300	384.265	98,96%	101,03%
5. Trošak usluga trećih lica	920.386	516.501	547.732	178,20%	168,04%
6. Trošak tek. bank., telekom., pošt., usluga osiguranja...	40.371	38.590	40.776	104,62%	99,01%
7. Trošak poreza na imovinu i ob. doprinosa (naknada)	13.947	3.050	3.071	457,27%	454,16%
8. Ostki troškovi	295.762	246.240	254.321	120,11%	116,29%
9. Ostki troškovi (Rezervisanje iz prethodnih god.)	4.197	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
10. Amortizacija	164.673	151.500	151.461	108,70%	108,72%
11. Finansijski rashodi	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
12. Vanredni rashodi	11.614	0	13.344	#DIV/0!	87,03%
13. Trošak za zaštitu životne sredine	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
14. Nab. el. energije - EPS (konsolidovani skdo)	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
Ukupno	4.190.972	3.633.176	3.407.027	115,35%	123,01%